

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἔξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡθρασίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξέμηνοι δραχ. 55. Τρίμηνοι δραχ. 30.

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατηρ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὁλων ἐν γένει τῶν Ἑλλων Κρατῶν σελλήνια 10.—

Ἐξέμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ, 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδιότητος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐερμιπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 11 Ὀκτωβρίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 45

ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MAURICE CHAMPAGNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —
 — Ὡστε τί πρέπει νὰ γίνῃ τώρα ;
 ρωτᾷ ὁ Γκάρντερ.
 — Στὴν ἀρχή, θὰ προσπαθήσουμε νὰ τοὺς τρομάξουμε, κ' ἂν δὲν τοὺς ξεφορτωθοῦμε ἔτσι, βλέπουμε.
 — Μπαί Γκόντ! φώναξε ὁ γιατρός. Διατάξτε τον νὰ τοὺς ξεπαστρέψει. Ἄχ, ἄς ἤμουν ἐκεῖ πάνω καὶ θὰ τοὺς συζύριζα ἐγώ.

Ὁ μηχανικὸς πῆρε πάλι τὸ τηλέφωνο καὶ ἀρχισε νὰ δίνει διατάγες.

Στὴν ἀρχή, ἡ συνομιλία πάει καλά· ἀλλὰ σὲ μιὰ στιγμή, ἡ ἐπικοινωνία κόβεται ξαφνικά.

Τοῦ κάκου ὁ μηχανικὸς χτυπᾷ καὶ ξαναχτυπᾷ τὸ κουδούνι· κανένας δὲν τοῦ ἀποκρίνεται πιά.

Τότε, μέσα στὴν παράδοξη κατοικία, ἐπικρατεῖ ἀνησυχία ζωηρή. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ὅσο γενναῖοι κ' ἂν εἶναι, χάνουν τώρα τὸ θάρρος τους. Γιατὶ ἀληθινὰ ἡ θέση τους εἶναι τραγικὴ.

Δὲν ξέρουν τί γίνεται ἀπὸ πάνω τους, ἔχουν τὰ χέρια τους δεμένα, καὶ τὸ μόνο ποὺ τοὺς μένει εἶναι νὰ περιμένουν, γεμάτοι τρόμο καὶ ἀγωνία, τί μέλλει νὰ γίνῃ. Εἶναι τὸ ἀγνωστό ποὺ δὲν μποροῦν μῆτε νὰ τὸ προβλέψουν, μῆτε νὰ τὸ ἀποφύγουν.

Ἀφοῦ πέρασε ἡ πρώτη ἐντύπωση, ὁ μηχανικὸς ξαναπῆρε τὸ τηλέφωνο. Χτυπᾷ, χτυπᾷ, ἀλλὰ ἡ ὦρα περνᾷ καὶ τίποτα δὲν ἀκούγεται.

Πόσην ὦρα μένουν ἔτσι, χωρὶς εἰδηση, ἀπομονωμένοι ἀπὸ τὸν κόσμον, κρεμασμένοι στὴν ἀκρὴ ἐνὸς σχοινοῦ, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴ φοβερὴ αὐτὴ ἀβυσσος ;

Κι' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν ξέρουν. Ἀλλὰ τὰ λεπτὰ τοὺς φαίνονται ἀληθινὰ αἰῶνες. Κι' ἡ βαθεῖα σιωπὴ ποὺ βασιλεύει μέσα στὴν παράδοξη φυλακὴ τους, ἔχει κάτι τὸ τραγικόν, σὰ νὰ ξενυχτοῦν ἕναν πεθαμένον.

— Εἶναι γιὰ νὰ τρελλαθεῖ κανεὶς, μὰ

τὴν ἀλήθεια ! ψιθυρίζει ὁ Σέλλυς νευρικά.

— Καὶ δὲ μποροῦμε νὰ κάμουμε τίποτε, λέει ὁ Ἰδαίν. Μόνο νὰ περιμένουμε.

— Νὰ περιμένουμε τί ; ρωτᾷ ὁ γιατρός.

— Οἱ δικοὶ μας ἐκεῖ πάνω, στοιχηματίζω διὰ τὴ στιγμή αὐτὴ πολεμοῦν καὶ κινδυνεύουν γιὰ μᾶς. Ἄς περιμένουμε λοιπὸν νὰ νικήσουν ἢ νὰ νικηθοῦν. Στὴν πρώτη περίπτωσιν, εἶναι ἡ σωτηρία μας.

«Βρίσκομαι στὸ μηχανοστάσιο μὲ δεκαπέντε ἄνδρες...» (Σελ. 529, στ. γ')

Στὴ δεύτερη — δὲν ξέρω κ' ἐγὼ τί θ' ἀπογίνουμε.

Καὶ μέσα στὴ βαθεῖα σιγὴ ποὺ ἀκολουθεῖ τὰ λόγια του, προσθέτει μὲ φωνὴ ποὺ τρέμει :

— Σὰς ὁδήγησα ἴσως στὴν καταστροφή. Θὰ μοῦ τὸ συγχωρήσετε, φίλοι μου ;

Ἄντι ν' ἀπαντήσουν, ὁ γιατρός κ' ὁ Σέλλυς πῆγαν νὰ τοῦ πιάσουν τὸ χέρι καὶ κάτι ἔβλεψαν νὰ τοῦ ποῦν, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασαν.

Τὸ κουδούνι τοῦ τηλεφώνου ἀντήχησε καὶ πάλι. Ὁ μηχανικὸς ἔτρεξε κ' ἀρπαξε τὸ ἀκουστικόν.

Οἱ Εὐρωπαῖοι κοιτάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον σὰν ἀποσολωμένον.

— Σκότωσαν τὸν Πάτερσον ! λέει ὁ γιατρός. Ἄ, τοὺς κακούργους !

Ἀλλὰ ὁ Ἰδαίν, δίχως νὰ παρασύρεται ἀπὸ τὴ συγκίνησή του, σκόβει πάλι στὸ τηλέφωνο.

— Πόσην ὦρα μπορεῖς νὰ κρατήσεις, Βίγκς ; ρωτᾷ.

— Δέκα λεπτὰ τὸ πολὺ-πολύ, ἀπαντᾷ ὁ λοχίας... Βρίσκομαι στὸ μηχανοστάσιο μὲ δεκαπέντε ἄνδρες... Ἀλλὰ ἡ φωτιὰ θὰ φτάσει γρήγορα ἴσως δῶ... Πῆτε μου, τί νὰ κάμω ;

Ο μηχανικός πιάνει το μέτωπό του, σά να πολεμά να βγάλει μια ιδέα. Δεν ξέρει κι' αυτός τί διαταγή να δώσει.

Κι' όμως ο καιρός είναι πολύτιμος και πρέπει να δοθεί με άπάντηση.

Τη στιγμή αυτή, προχωρεί άξαφνα ο Κούτι: και λέει με τόνο αποφασιστικό:

— Αφέντη, πρόσταξε να μ' ανεβάσουν πάλι άπάνω! Ο λοχίας να τ' οπεί στο Τζόν-Πέν και τότε δλοι σωθήκαμε.

Οι Ευρωπαίοι τόν κοιτάξαν, ξαφνιασμένοι με τόν τόνο της φωνής του. Άλλά εκείνος πήρε πάλι τ' οπκεινόν και συμμάζεμένο ύφος του και πρόσθεσε:

— Μόνο έτσι θα γλυτώσουμε, σ'αχίμπ. Γι' αυτό κι' εγώ τόλμησα...

Ο Ίδαίν τόν κοιτάζει κατάματα, σά να πολεμά να διαβάσει τη σκέψη του. Μια ύποψια περνά σάν άστραπή από τ' ο μυαλό του. Ίστερα, μ' ένα χαμόγελο ειρωνείας, πού είχε και κάποια τραγικότητα, άπαντιά:

— Δίκιο έχεις, Κούτι. Άς φροντίσουμε για τή σωτηρία μας.

Και σ'αδύοντας στο τηλέφωνο:

— Βίγκς, φωνάζει, άκουσέ με με προσοχή. Οι άνδρες σου δλοι είναι στη μηχανή:

— Ναί!

— Καλά! Περίμενε τ' ο σύνθημά μου!

Περνά μιά στιγμή γεμάτη διαταγή.

— Να σ' ανεβάσω; ρωτά ο λοχίας.

— Όχι... Να μ' ανεβάσεις. Όλοταχώς! Είσ' έτοιμος;

— Έτοιμος! Άντιό, άρχηγέ μου!

— Άντιό, γενναίε μου Βίγκς! Θα πάροουμε έκδίκηση για σένα!

Τότε ο Κούτι πήδα άξαφνα πάνω στο μηχανικό.

— Ζητιάς τ' ο θάνατο! φωνάζει. Πρόσταξε να μ' ανεβάσουν!

Μά ο Ίδαίν ούτε τόν άκούει.

— Όλοταχώς κάτω! φωνάζει στο τηλέφωνο. Όλοταχώς κάτω!

— Αφέντη! φωνάζει ο ίθαγενής. Σταμάτησε! Στα...

Είναι πολύ άργά, ή λέξη σταματά στο λαρύγγι του.

Με γρηγοράδα άστραπής, ή συσκευή ξαναρχίζει τ' ο κατέβασμα—μά τί κατέβασμα! μιά πτώση, ένα φοβερό κατακόλημα.

— Όλα τρίζουν και τρέμουν.

Οι έξερευνητές έπεσαν κάτω μονομιάς και πολεμοδν τ' ορα να γαντζωθούν όπου βρίσκουν. Ο Ίδαίν μπόρεσε να κρατηθεί έρθιος κοντά στο τηλέφωνο, και τ' ο βλέμμα του κοιτάζει με περιφρόνηση τόν Κούτι, πού είναι σωριασμένος κάτω από τή σιδερένια σκαλίτσα πού οδηγεί στόν έξώστη.

Η πτώση εξακολουθεί κι' ο γιατρός, ξαναβρίσκοντας τήν ψυχραιμία του, σημειώνει τ' ο μέτρα στο μηχανήμα πού είναι πλάι του.

— Χίλια τριακόσια μέτρα... φωνάζει,

ζει, άκολουθώντας τ' ο δείκτη... Χίλια τριακόσια πενήντα... Χίλια τετρακόσια... Χίλια πεντακόσια...

— Πέντε λεπτά άκόμα και θα φθάσουμε στο βυθό, λέει ο Σέλλυς.

— Ναί, πέντε λεπτών κατάβαση μ'ας φθάνει, για να τελειώσει τ' ο ταξίδι μας, προσθέτει ο μηχανικός.

Κι' ο γιατρός εξακολουθεί να παρακολουθεί τ' ο δείκτη τ' ο βυθόμετρου.

— Χίλια έφτακόσια... χίλια όχτακόσια... χίλια...

Δέν τομναινε καιρός ν' άποτελειώσει τή φράση του.

Μονομιάς, δλα έσβυσαν τριγύρω, και μέσα στο φριχτό και τρομαχτικό σκοτάδι, ή συσκευή φαίνεται σά να κατεβαίνει με γρηγοράδα χίλιων δαιμόνων στα ζοφερότερα έγκατα τής κόλασης.

Τώρα πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

Τότε πιά είναι άληθινό πείσιμο, τ' ο πιδ τρομαχτικό πείσιμο πού μπορεί κανείς να φαντασθεί.

Οι φίλοι μας αισθάνονται ότι τ' ο γερό καλώδιο έχει σπάσει κι' ότι ή συσκευή, άκολουθώντας τή βαρύτητα, καταρακιά με δλη τής τήν ταχύτητα στην άβυσσο και παρασύρει δλους στην καταστροφή.

«Ο μηχανικός άναγνωρίζει τή φωνή τ' ο λοχία Βίγκς». (Σελ. 529, στ. γ'.)

Στήν άβυσσο, στο σκοτάδι, στο άγνωστο, ίσως στο θάνατο!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Μέσα στην άβυσσο

— Πάδδου; Πάδδου;... Σά σαι;

— Παρών, λοχαγέ μου!

— Πού διάβολο βρίσκεσαι;

— Ούτε κι' εγώ δέν ξέρω. Θαρρώ πώς είμαι κολλημένος στόν τοίχο.

— Γερός;

— Γερός.

— Άκουσε δώ. Ψάξε να βρεις τ' ο διακόπτη, γιατί από δώ ψάχνω και δέν τόν βρίσκω.

— Ψάχνω κι' εγώ, λοχαγέ μου!

Ίστερ' άκολουθεί σιωπή, κι' ο λοχαγός με τήν όρδινάντσα του ψάχνουν μέσα στο σκοτάδι, να βρουν τ' ο διακόπτη για νανάψουν τ' ο φως.

Πιδ θαύμα τούς έσωσε από τήν άπίστευτη εκείνη σύγκρουση και τή φριχτή τους πτώση;

Κι' άραγε είναι οι μόνοι πού έμελλε να έπιζήσουν από τ' ο φοβερό αυτό δράμα;

Έτσι φαίνεται. Γιατί τ' ο κάκου φωνάζουν έναν-έναν δλους τούς συντρόφους των. Άπό κανένα δέν πέρνουν άπάντηση.

Είναι άραγε δλοι σκοτωμένοι;

Ο λοχαγός νοιώθει μιάν άνατριχίλα σ' αυτή τή σκέψη.

— Νά είχα τουλάχιστο τ' ο σπύρτα μου, μουρμουρίζει. Άλλά όταν άρχισε ή κατάβαση, τ' ο δάνεισα τ' ο γιατρού. Βρήκας τίποτα, Πάδδου;

— Όχι, λοχαγέ μου, αλλά ψάχνω, ψάχνω όλοένα... Άι, σκοτάδι τ' ο διαβόλου! Κάτι βρέθηκε μπροστά μου!

— Τι είναι;

— Ένα κορμί ξαπλωμένο χάμου.

— Ζή;

— Δέν ξέρω... Ναί, μου φαίνεται πώς ή καρδιά του χτυπάει. Μπά τ' ο χόντ!

Τ' ο φως τ' ορα ανάβουν μονομιάς κι' ο στρατιώτης τρίβει τ' ο θαμπωμένα μάτια του. Ο λοχαγός είχε βρει τ' ο διακόπτη και τόν είχε γυρίσει.

— Επιτέλους! Βλέπουμε!

Τ' ο βλέμμα τούς τ' ορα συναγτά τριγύρω ένα άπερίγραπτο χάος.

Η συσκευή ή ίδια δέν έχει πάθει σπουδαίες βλάβες και φαίνεται ότι τ' ο τοιχώματά της αντιστάθηκαν άρκετά στη σύγκρουση, πού μπορούσε όσ'οσο να τήν είχε κάμει κομματάκια.

Στό έσωτερικό όμως δλα έχουν γίνει άνω-κάτω. Έπιπλα, εργαλεία, άνθρωποι, έχουν άναποδογυριστεί κι' άνακατευθεί με τόν πιδ άπίστευτο τρόπο.

— Άλλος βρίσκεται μπροστά κάτω από μιά πολυθρόνα... (Σελ. 531, στ. α'.)

— Ζωντανός;

— Ούτε ξέρω! Θα τόν ίδουμε κι' αυτόν.

— Πάδδου! λέει ο γιατρός. Βρές μου κάτι να πιω να στηλωθώ, γιατί μουρχειται λιγοθυμά. Χτύπησα τή μέση μου καθώς έπεσα και δέ στένω καλά στα ποδάρια μου... Στο μεταξύ, Σέλλυς, βοήθησέ με να ίδουμε τ' ο φτωχό τόν Κούτι. Ζει ή πέθανε άραγε;

Σιγά-σιγά, τόν γυρίζει στη ράχη του και ψάχνει τ' ο στήθος του και τ' ο χέρια του. Ίστερα σηκώνεται και λέει στο λοχαγό.

— Άς τον. Δέν έχει τίποτα, μιά λιγοθυμία. Τώρα, τ' ο Ράλφ!... Έ, Πάδδου, δέ βρήκες τίποτ' άκόμη;

Ο Πάδδου, πού στο μεταξύ είχε ψάξει σ' όλες τις γωνίες, γυρίζει άμέσως, κρατώντας μιά μπουκάλια ντυμένη με φάβα:

— Δέ βρήκα άλλο άπ' αυτό, γιατρέ.

— Φέρ' το δώ!

— Ρακί πρώτης γραμμής, γιατρέ μου! Είμαστε τυχεροί άνθρωποι!

— Όλλ ράιτ! Έχεις ποτηράκι;

— Όρίστε.

— Λοιπόν, στην υγεία σου, άγόρι μου! Πιές και σ'!... Και σ'ό, Σέλλυς! Είναι θαυμάσιο και χρυσόμωτατο! Θα μ' άκουγε δυνάμεις, πού μ'ας είναι άπαράιτητες αυτή τή στιγμή.

Άφου ήπιαν κι' οι τρεις, έττυψαν πάλι στο Ράλφ, ξαπλωμένο πάντα στο ντιβάνι.

(Άκολουθεί)

Ένας είναι πασμένος με τή ράχη, και με τ' ο πόδια σ' ένα ντιβάνι, πού έχει μεριάσει από τή θέση του. Άλλος βρίσκεται μπρούμιστος κάτω από μιά πολυθρόνα, πού ετύχως ήταν από ψαβί και δέν τόν χτύπησε.

Ο Τρίτος όμως είναι σέ πιδ χειρότερη θέση. Τ' ο κεφάλι του είναι πιασμένο σέ δυό μοχλούς ενός μικρού μηχανήματος, πού είναι προσαρμοσμένο στο τοίχωμα τής συσκευής. Φαίνεται πληγωμένος, γιατί λίγο αίμα κυλά από τ' ο κεφάλι του στο πάτωμα.

Ο άνθρωπος αυτός είναι ο άρχηγός τής αποστολής, ο μηχανικός Ίδαίν.

Οι δυό στρατιωτικοί τρέχουν άμέσως σ' αυτόν, και με πολλή προσοχή τόν βγάζουν από τήν άσχημη θέση του και τόν τοποθετούν σιγά-σιγά στο ντιβάνι.

Ίστερα πολεμοδν να τόν συγγεφέρουν, ξεχνώντας κάθε άλλο πού συμβαίνει γύρω τους.

Τή στιγμή αυτή, ο ένας από τούς άλλους δυό, σαλεύει σιγά-σιγά κι' ύστερα άνοίγει τ' ο μάτια. Κοιτάζει γύρω του, σάν άνθρωπος πού ξυπνά από έπιάλτη και δέν μπορεί να καταλάβει πού άκριθώς βρίσκεται. Τότε φαίνεται ότι άναγνωρίζει τούς δυό ανθρώπους, πού περιποιοδνται τόν πληγωμένο μηχανικό.

— Λοχαγέ Σέλλυς, ψιθυρίζει... Μά τί έγινε λοιπόν;

Ο λοχαγός, ξαφνιασμένος από τόν ήχο τής γνώριμης φωνής, γυρίζει να δει.

— Ά, ο γιατρός! φωνάζουν κι' οι δυό. Και μέσα στη χαρά τους άφίνουν τόν μηχανικό και τρέχουν στο γιατρό. Τ' ο πιάνουν τ' ο χέρια και τ' ο τα φιλοδν γεμάτοι χαρά.

— Γερός, γερός! Ζήτω ο γιατρός λοιπόν! φωνάζει ο Πάδδου.

— Όλλ ράιτ, παιδιά μου! λέει ο γιατρός. Ετύχως οι τρεις μας είμαστε καλά.

Και βάζοντας τ' ο δυνατά του, σηκώνεται σιγά-σιγά και στέκεται στα πόδια του τρικλίζοντας.

— Κι' ο Ράλφ, πώς είναι; ρωτά σέ λίγο.

Ο λοχαγός τ' ο δείχνει τ' ο μηχανικό πλαγιασμένο στο ντιβάνι.

— Νά τος, λέει.

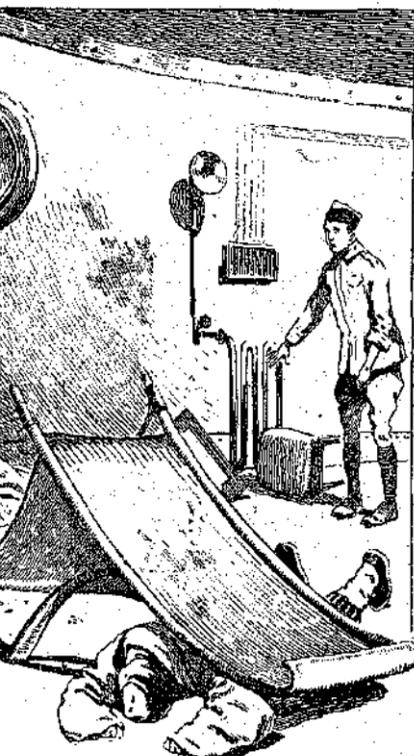
Ο γιατρός νοιώθει τήν καρδιά του έτοιμη να σταματήσει.

— Πεθαμένος!; ρωτά.

— Έπιπλω, όχι, αλλά πληγωμένος ίσως σοβαρά.

— Κι' ο φίλος μας ο Κούτι;

— Ά, αυτός; Νά τος, κάτω από κείνη τήν πολυθρόνα.

«Άλλος βρίσκεται μπροστά κάτω από μιά πολυθρόνα...» (Σελ. 531, στ. α'.)

— Ζωντανός;

— Ούτε ξέρω! Θα τόν ίδουμε κι' αυτόν.

— Πάδδου! λέει ο γιατρός. Βρές μου κάτι να πιω να στηλωθώ, γιατί μουρχειται λιγοθυμά. Χτύπησα τή μέση μου καθώς έπεσα και δέ στένω καλά στα ποδάρια μου... Στο μεταξύ, Σέλλυς, βοήθησέ με να ίδουμε τ' ο φτωχό τόν Κούτι. Ζει ή πέθανε άραγε;

Σιγά-σιγά, τόν γυρίζει στη ράχη του και ψάχνει τ' ο στήθος του και τ' ο χέρια του. Ίστερα σηκώνεται και λέει στο λοχαγό.

— Άς τον. Δέν έχει τίποτα, μιά λιγοθυμία. Τώρα, τ' ο Ράλφ!... Έ, Πάδδου, δέ βρήκες τίποτ' άκόμη;

Ο Πάδδου, πού στο μεταξύ είχε ψάξει σ' όλες τις γωνίες, γυρίζει άμέσως, κρατώντας μιά μπουκάλια ντυμένη με φάβα:

— Δέ βρήκα άλλο άπ' αυτό, γιατρέ.

— Φέρ' το δώ!

— Ρακί πρώτης γραμμής, γιατρέ μου! Είμαστε τυχεροί άνθρωποι!

— Όλλ ράιτ! Έχεις ποτηράκι;

— Όρίστε.

— Λοιπόν, στην υγεία σου, άγόρι μου! Πιές και σ'!... Και σ'ό, Σέλλυς! Είναι θαυμάσιο και χρυσόμωτατο! Θα μ' άκουγε δυνάμεις, πού μ'ας είναι άπαράιτητες αυτή τή στιγμή.

Άφου ήπιαν κι' οι τρεις, έττυψαν πάλι στο Ράλφ, ξαπλωμένο πάντα στο ντιβάνι.

(Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ

Τήν κυρία με τ' ο μαύρα συνάντησα για πρώτη φορά στίς όχθες τής λίμνης Λεμνών.

Ήταν ή ώρα, πού ο ήλιος κρυβόταν πίσω άπ' τ' ο πυκνό φύλλωμα τών δέντρων και τ' ο νερά τής λίμνης χρωματίζονταν ρόδινα και χρυσά.

Όρα άναμνήσεων, θλίψεων και νοσταλγιών. Όρα πού άνοίγονται τ' ο μαγικά παλάτια τών όνείρων για να περάσει ή ψυχή.

Μά ετι μ'ας βασανίζουν, περισσότερο, τήν ώρα αυτή, είναι οι άναμνήσεις. Άπό ποιά χώρα μακρινή ξεκινούν, κοπάδι, για να μ'ας φέρουν τόν παθητό και ρετισμό από πρόσωπα και πράγματα άγαπημένα;

Η κυρία με τ' ο μαύρα περπατούσε σκυφτή, με βήματα άργά και κουρασμένα, σά ν' άκολουθούσε κάποιους πικρούς της στοχασμούς.

Ένα πλήθος μικρών ετυχισμένων παιδιών ήταν άπασχολημένο με τ' ο τάισμα τών κύκνων, πού πηγαινοέρχονταν μέσα στη λίμνη με τή λευκή τους μεγαλοπρέπεια.

Στάθηκε κοντά τους και φαίνόταν ν' απολαμβάνη τήν όραία αυτή είκόνα. Μά όταν τήν πλησίασα, τήν είδα να κοιτάζει σ' ένα μακρινό σημείο τής λίμνης, μ' ένα άφηρημένο βλέμμα, σά να ζούσε έξω άπ' τήν πραγματικότητα.

Σκέφθηνα τότε: θα έχει μιά θλιβερή ιστορία, θάχει χάσει ένα πρόσωπο πολυαγαπημένο, και τίποτα ως τ' ορα δέ στάθηκε ικανό να τήν κάνει να τ' ο ξεχάσει. Ζει με τήν άνάμνησή του και τής είναι αυτό τ' ο μιά πικρή παραγορία.

Μά κάθε μας λύπη—μικρή ή μεγάλη—έχει πληρωθεί προκαταβολικά με μιά χαρά. Κι' ή άνάμνηση αυτής τής χαράς είναι ίσα-ίσα πού μ'ας κάνει να πονούμε περισσότερο.

Η κυρία αυτή θάχει χάσει δίχως άλλο ένα μικρό ξανθόμαλλο άγόρι, πού κάποτε θα τής ήταν ή μεγαλύτερη χαρά. Τώρα έχει μείνει μοναχή. Τριγυρνά κάθε απόγευμα στίς όχθες τής λίμνης—έκει πού ίσως τριγυρούσε άλλοτε μαζί του—και ξαναζει, με τις άναμνήσεις τής, τις ήμέρες εκείνες.

Βλέπει τ' ο πλήθος τών παιδιών, άκούει τις χαρούμενες φωνές τους κι' άπορεί πώς μπορεί να είναι δλα γύρω τόσο όρατα και γαλήνια, όταν ή ψυχή τής είναι λυπημένη μέχρι θανάτου...

Θάθελα να πήγαινα, να τής πω ένα παρηγορητικό λόγο. Μά τ' ο ξέρω! Θα μ' άκουγε άδιάφορα—σά να τής μιλούσα μιά γλώσσα πού δέν τήν καταλάβαινε.

Λεμνών 1928. ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

— Άφου ήπιαν κι' οι τρεις, έττυψαν πάλι στο Ράλφ, ξαπλωμένο πάντα στο ντιβάνι.

(Άκολουθεί)

— Άφου ήπιαν κι' οι τρεις, έττυψαν πάλι στο Ράλφ, ξαπλωμένο πάντα στο ντιβάνι.

(Άκολουθεί)

Η ΑΝΙΨΙΑ ΕΝΟΣ ΚΑΚΟΥ ΘΕΙΟΥ

Τὸ κουδούνι τῆς καγκελόπορτας χτύπησε ξαφνικά, ἡ βαρεῖα πόρτα ἐτριξε καθὼς ἀνοίγει, καὶ δύο διαφορετικὲς αἰλουέτες προχώρησαν πρὸς τὸν πύργο πρὸ τὸν ἔλεγαν Κλειστό.

Ἦταν μὴ παλαιὰ ἀρχοντικὴ κατοικία, ἔπου ἔμενε ὁ πυργοδεσπότης κ. Σαρλιέ, γέρος σοφὸς μὲ τοὺς δύο γέρους ὑπηρέτες του, τὸν κηπουρὸ καὶ τὴν οἰκονόμῳ τῆ σπουδαία κυρία Βικτωρία.

Ζῶσε σὰν ἀγριάνθρωπος μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμῳ, σὲ βάθος τοῦ δάσου κ' εἰ χωριάτες τὸν ὀνόμαζαν: ὁ γέρο Κοσκός. Καὶ θὰ τὴν ἔβρισκε κανεὶς πολλὸ ταιριστὴ τὴν ὀνομασία, ἂν τὸν ἔβλεπε νὰ τριγυρίζει καθὼς ἦταν ψηλὸς καὶ λεγνός, τυλιγμένος πάντα σὲ μὴ μούρη καὶ φαρδύ μῦερα.

Τὴν ὥρα αὐτῆ, ἀπασχολημένος νὰ κοιτάζει μ' ἓνα φακὸ στὸ χέρι, ἓνα κομμάτι ἀπὸ παλιὸ σπασμένο βάζο, οὔτε φάνηκε πὼς ἀκούσε τὸ κουδούνισμα τῆς πόρτας. Σκέφθηκε ὡςτὼς πὼς θὰ ἦταν κάποιος χωριάτης, πὸς θὰ εἶχε κάποια παρρηγέλια γιὰ τὴν κυρία Βικτωρία, κ' ἐξακολούθησε τὴν ἐπιστημονικὴ του ἐργασία, πὸς τόσο τὸν ἀπορροφῶσε.

Ἀλλὰ καθὼς ἐσήκωσε ξαφνικά τὸ κεφάλι κ' εἶδε ἀπὸ τὸ παράθυρο τοὺς δύο ἐπισκέπτες πὸς διευθύνονταν πρὸς τὸ σπίτι του, ἀναπήδησε σὰ νὰ τὸν πέταξε ἀπάνω ἓνα ἐλατήριο.

Οἱ βίβλιτες ἦταν κάτι ἀγνωστοὶ στὸν Κλειστὸ Πύργο. Ὅστε τί ἐσήμαινε αὐτὸ πὸς ἔβλεπε τώρα;

Εἶδε, σὰ σὲ δνειρα, τὴν κυρία Βικτωρία νὰ ὑποδέχεται δύο πρόσωπα: ἓναν ἠλικιωμένο κύριον (τὸ κασκέτο κ' ἡ πίπα του μαρτυροῦσαν πὼς ἦταν παλιὸς ναυτικὸς) κ' ἓνα μαυροφορεμένο κοριτσάκι δέκα ὡς ἔνδεκα χρόνων.

Ἡ κυρία Βικτωρία μιλοῦσε σοβαρὰ μὲ τὸν ξένο καὶ χαμογελοῦσε μὲ καλοσύνη στὸ κοριτσάκι, πὸς τὰ μάτια του ἦταν δακρυσιμένα.

Τέλος ἡ κυρία Βικτωρία ἔκαμε μεταβολὴ καὶ συνόδευσεν τοὺς ἐπισκέπτες ἕως τὸ μεγάλο αὐστηρὸ γραφεῖο, ἔπου ὁ σοφὸς βρισκόταν σὲ μεγάλη ἀμνηχανία.

Μὰ τί γύρευαν στὸ σπίτι του αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι! Σίγουρα κάποιο λάθος θὰ εἶχε γίνει κ' ἡ κυρία Βικτωρία ἔκαμε

πολὸ ἄσχημα νὰ τοὺς μπάσει μέσα.

Προχώρησε ζωρὰ ὡς τὴν πόρτα καὶ στάθηκε ἐκεῖ σὰ σκιάχτρο, πὸς ἤθελε νὰ ἐμποδίσει τὴν εἴσοδο.

Ἡ κυρία Βικτωρία στάθηκε νὰ πάρῃ ἀνάσα κ' ἀρχισε νὰ λέγῃ:

— Ἐδῶ εἶναι. Θὰ σὰς...

Μὰ ὁ γέρος σήκωσε ἀπάνω τὸ χέρι κ' ἔβαλε τίς φωνές:

— Δὲ μοῦ λές, Βικτωρία, τί φλυαρεῖς μισὴ ὥρα τώρα στὸν κήπο; Τί συμβαίνει; Πὸς γυρεύουν ἀπὸ δῶ;

Ἡ κυρία Βικτωρία κ' οἱ ξένοι ἔμειναν ἀποσβολωμένοι. Κατακόκκινη ἀπὸ ντροπὴ κ' ἀπὸ θυμὸ, πλησίασε τὸ γέρο πυργοδεσπότη καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὰ δὲ γνωρίζετε τὴν ἀνεψιὰ σας; Σεῖς δὲν εἶστε ὁ κηδεμόνας τῆς;

Κεραυνὸς ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ γέρου. Ὁπισθοχώρησε δύο βήματα κ' εἶπε:

— Ἐλάτε μέσα...

Ἦστερα ἔμεινε γύρω στὸ ναυτικὸ καὶ τὸν ρώτησε μὲ θυμὸ:

— Μὰ τί γυρεύετε δῶ πέρα; Ἡ ἀνεψιὰ μου δὲν ἔπρεπε ν' ἀφίσει τὴν νοινὰ τῆς πὸς μένει στὴ Βρετάνη; Ἔτσι εἶχαμε συμφωνήσει κ' ἐγὼ πλήρῳνα ταχτικά...

Ἡ κυρία Λεονία πέθανε, ἀπάντησε ἡσυχα ὁ θαλασσόλοκος. Ἐγὼ κ' ἡ γριά μου τὴ θάψαμε. Εἶπαμε στὸ συμβολαιογράφο νὰ σὰς εἰδοποιήσει, μὰ δὲν ἀπαντήσατε. Εἶχα χρέος νὰ σὰς φέρω πίσω τὴν ἀνεψιὰ σας.

Ὁ κ. Σαρλιέ χτύπησε τὸ μέτωπό του. Διευθύνθηκε ἀμέσως στὸ γραφεῖο του, ἀνοίξ' ἓνα συρτάρι κ' ἔβγαλε ἓνα γράμμα τσαλακωμένο.

— Ἄ, ναι, θυμάμαι, πάει ἓνας μῆνας. Μὰ δὲν τὸ διάβασα γιατί νόμισα πὼς ὁ συμβολαιογράφος θὰ ζήτησε χρήματα, ὅπως τὸ συνειθίζεις.

Σκέφθηκε κάμποσα λεπτὰ κ' ὕστερα σήκωσε ξαφνικά τὸ κεφάλι μὲ πείσμα.

— Ἀκούστε, εἶπε. Ποτὲ δὲν θὰ ἀναλάβω ἐγὼ τὴν ἀνατροφή τῆς. Παιδιά ἐγὼ δὲ θέλω στὸ σπίτι μου. Βίλτε τὴ στὸ μοναστήρι, στὸ σχολεῖο, ἔπου θέλετε, κ' ἐγὼ νὰ πληρώνω. Ἀλλὰ παιδί δὲ θὰ μπεῖ μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι!

Καὶ τὰ χέρια του ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ θυμὸ, καθὼς μιλοῦσε. Βημάτις πάνω κάτω, κ' ἡ μικρὴ τὸν κοιτάζε παγωμένη καὶ στεκόταν ἔλο καὶ πὸς κοντὰ στὴν μπόννα.

— Πολὸ καλά, μὴ συγχίστετε, εἶπε ἡ κυρία Βικτωρία. Θὰ τὴ δώσω στὴν ἀδελφῆ τοῦ παπα. Σὲ δύο μέρες θὰ φύγει. Θὰ βρεθῶν χριστιανοὶ νὰ τὸ προστατέψουν, ἀφοῦ οἱ σὲς δὲν τὸ πονάτε.

— Ἄς ἀφήσουμε νὰ περάσει ἡ μπόρα, μουρμούρισε ὁ ναυτικὸς στὴ γριά οἰκονόμῳ, γεμίζοντας τὴν πίπα του.

Ἦστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἔλα ἦταν καὶ πάλι στὴ θέση τους στὸν Κλειστὸ

Πύργο. Τὸ κοριτσάκι εἶχε ἐξαφανιστεῖ, ὁ ναυτικὸς εἶχε ξαναγυρίσει στὴ Βρετάνη καὶ ὁ κ. Σαρλιέ ἀνάσαινε ἐλεύθερὰ πιά.

Ἡ κυρία Βικτωρία, ἡ ἀδελφῆ τοῦ παπα, εἶχε τοποθετήσει τὴ μικρὴ Σούση σ' ἓνα δικὸ της σπίτι, πὸς εἶχε δύο κοριτσάκια.

Ἔτσι ὁ γέρος σοφὸς ξαναγύρισε στοὺς φακούς του καὶ στὰ ἐργαλεῖα του.

Κι' ἔμεινε καμμιὰ εὐτυχία ἔξω εἶναι σταθερὴ σ' αὐτὸ τὸν κόσμῳ. Κι' ἔταν ὁ κ. Σαρλιέ, σὲ δύο μέρες, εἶδε τὴν κυρία Βικτωρία νὰ μπαίνει μὲ τὸ πρόσωπο σκοτεινὸ, προκισθάνθηκα καταστρωφῆ... Καὶ τί καταστρωφῆ...

— Κύρια... Ἐρχομαι νὰ πῶ στὸν κύριον ὅτι φεύγω, δήλωσε ἡ γκυοβερνάντα Βικτωρία μὲ ἀξιοπρέπεια.

— Φεύγεις; Καὶ γιὰ πὸς; Καὶ γιὰ πὸσον καιρὸ; μουρμούρισε ὁ γέρος, πὸς τὸν τρίμαζε ἡ ἰδέα ὅτι θάχανε τὴν ὑπηρέτριά του, τὴν ψυχὴ τοῦ σπιτιοῦ.

— Μὰ... γιὰ πάντα, κύριε, ἀπάντησε αὐστηρὰ ἡ γριά.

— Γιὰ πάντα!... Καὶ γιατί;

— Γιατί ὁ κύριος δὲ θέλει καγέναν σπῆτι του, καὶ ἡ ἀνεψιὰ μου μὸς γράφει

«Παιδιά ἐγὼ δὲ θέλω στὸ σπίτι μου...» (Σελ. 532, στ. β')

πὼς εἶν' ἀρρωστὴ ἡ κόρη τῆς κ' ἔχω χρέος νὰ πάω νὰ τὴ φροντίσω.

— Ποτέ! οὐρλιασε ὁ κ. Σαρλιέ. Αὐτὸ δὲ θὰ γίνει ποτέ! Γράψε νὰ στείλουν ἐδῶ τὴν ἀνεψιὰ σου. Τὸ σπίτι εἶναι μεγάλο, δὲ θὰ τὴ βλέπω καὶ δὲ θὰ μὲ ἐνοχλεῖ... Ἔτσι θὰ γίνει.

Ἡ Βικτωρία φαινόταν διστακτικὴ.

— Μὰ... μὰ σεῖς, κύριε, δὲν τὰ θέλετε τὰ παιδιά... Ἦστερα... ἡ ἀνεψιὰ μου ἔχει πάρει ἓναν Ἰνδὸ ἀπ' τίς ἀποικίες, καὶ ἡ κόρη τῆς δὲν εἶναι ἄσπρη, εἶναι μαύρη, δηλαδὴ σκολατιά... (Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΦΑΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

— Ἔνα σωστὸ θησαυρὸ! εἶπε ὁ Τζώρτζης. Μία κόρη ὠραία, ἀγαθὴ κ' ἔξυπνη. Τὴν ἔχει ἀναθρέψει ἡ μητέρα μου σὰν ἀληθινὸ παιδί τῆς.

— Γεννήθηκε στὸ σπίτι σας;

— Ὅχι, τὴν ἀγόρασε ὁ πατέρας μου σ' ἓνα ταξίδι του στὴ Νέα Ὁρλεάνη, γιὰ νὰ τὴ χαρίσει στὴ μητέρα μου. Ἦταν τότε ὀκτὼ ὡς ἔννια χρόνων. Τὴν πληρώσε πολὸ ἀκριβὰ, ἐξ ἐναντίας πὸς ἦταν πολὸ ἁμορφῆ.

Καθὼς μιλοῦσε, ὁ Τζώρτζης εἶχε γυρίσει τὴ ράχη στὴν Κάσου καὶ δὲ μπορούσε νὰ ἴδῃ μὲ πόση βαθεῖα προσοχὴ ἀκούγε αὐτὲς τίς λεπτομέρειες. Τὴ στιγμὴ αὐτῆ, τοῦπιασε τὸ χέρι, χλωμὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση.

— Ἐφέρετε, ρώτησε, τὸνομα ἐκείνου πὸς τὴν πούλησε στὸν πατέρα σας;

— Σίμμιπς, θαρρῶ, ἀπάντησε ὁ Τζώρτζης. Αὐτὸ τὸνομα, μὸς φαίνεται πὼς εἶναι γραμμμένο μέσα στὸ συμβόλαιον.

— Ὦ, θεέ μου! εἶπε ἡ Κάσου κ' ἔπεσε λιπόθυμη.

Ὅταν συνήλθε στὴν καμπίνα τῆς, ἔπου τὴν εἶχαν μεταφέρει, γύρισε τὸ πρόσωπό τῆς πρὸς τὸν τοῖχο κ' ἔκλαψε μὲ λυγμούς σὰν μικρὸ παιδί. Ὅσες μητέρες διαβάσετε τώρα αὐτὲς τίς γραμμές, μαντεύετε ἄραγε τί συλλογιζόταν; Πάντως ἦταν σίγουρη τώρα, ὅτι θὰ ξανάβλεπε τὴν κόρη τῆς.

Κι' ἀληθινὰ, τὴν ξαναεἶδε ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες στὸν Καναδά, ἔπου πῆγε μαζί μὲ τὴν κυρία Ντεταῦ, κ' ἔπου βρήκαν, ἡ μὴ τὸν ἀδελφὸ τῆς κ' ἡ ἄλλη τὴν κόρη τῆς. Ὅσο γιὰ τὴν Ἐμμελίνα, τὴν κράτησαν πιά γιὰ πάντα μαζί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ'. Ὁ Ἐλευθερωτὴς

Ὁ Τζώρτζης ἔγραψε μόνον δύο λέξεις στὴ μητέρα του, γιὰ νὰ τὴν εἰδοποιήσει πὸς μὲρα θὰ γύριζε. Δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ τῆς διηγηθῆι τὸ θάνατον τοῦ παλιοῦ τους φίλου.

Τὴν ἡμέρα λοιπὸν πὸς θὰ γύριζε, μπορούσε κανεὶς νὰ παρατηρήσει κάποια ἐξαιρετικὴ κίνηση στὸ σπίτι τοῦ Σέλμιπς. Προετοιμασίες γινόνταν γιὰ νὰ γιορτάσουν τὴν ἐπιστροφή τοῦ νεαρὸ κυρίου.

Ὁ κυρία Σέλμιπς καθόταν στὸ σαλόνι τῆς, πὸς τὸ ζέσταινε καλὴ φωτιά, γιατί βρισκόμαστε στὸ τέλος τοῦ φθινοπώ-

ρου. Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο μὲ τὰ καλύτερα σερβίτσια, κ' ἡ κυρία Χλόη, ἡ παλιά μας γνωριμιά, ἐπιστατοῦσε στὴν ἐτοιμασία τοῦ τραπέζιοῦ.

— Ὅλα εἶναι ὅπως τ' ἀρέσουν, εἶπε στὴν κυρία τῆς. Ὁ βίβλιον τὸ σερβίτσιο του στὴ θέση πὸς προτιμᾷ, κοντὰ στὴ φωτιά. Γιατί ἡ Σέλλυ δὲν ἔβγαλε τὴν καλὴν τραγιέρα, ἐκείνη πὸς ἀγόρασε ὁ κύριος τὰ χριστούγεννα; Πάω νὰ τὴ φέρω. Ἡ κυρία ἔλασε εἰδήσεις ἀπὸ τὸ μάσσα Τζώρτζης:

— Ναι, Χλόη, Ἀλλὰ δὲ μὸς γράφει παρὰ μόνον δύο λέξεις, γιὰ νὰ μὲ εἰδοποιήσει ὅτι θὰ εἶναι ἐδῶ ἀπόψε ἂν μωρέσει. Αὐτὸ μόνον.

— Δὲν γράφει τίποτα γιὰ τὸν κκομοιρῆ τὸν ἄντρα μου;

— Ὅχι, δὲ γράφει γιὰ τίποτ' ἄλλο. Λέει πὼς θὰ μὰς τὰ διηγηθῆι ἔλα, ὅταν ἔρθει κοντὰ μας.

— Μπράδου τοῦ τοῦ μάσσα Τζώρτζης. Καλὰ κάνει καὶ γράφει τόσο λίγα. Νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν καταλαβαίνω

«Τὸν εἶδαν νὰ παρουσιάζεται μ' ἓνα μάτσο χαριὰ...» (Σελ. 534, στ. α')

γιατί οἱ λευκοὶ συνειθίζουν νὰ γράφουν γράμματα μ' ἓνα σωρὸ λόγια. Εἶναι τὸσο δύσκολο νὰ κάθεται νὰ γράφει κανεὶς.

Ἡ κυρία Σέλμιπς χαμογέλασε.

— Ἐγὼ λέω πὼς ὁ κακόμοιρος ὁ ἄντρας μου δὲ θὰ τὰ γνωρίσει τὰ παιδιά. Κι' αὐτὴ ἡ μικρούλα, Χριστέ μου, πὼς μεγάλωσε κ' ἔγινε μὴ νύστιμη κοπέλλα! Τὴν ἄφισα νὰ προσέχει τὰ γλυκὰ. Τὰφτιασα ὅπως τὸ ἀρέσουν τοῦ μπαρμπα-Τόμ, ὅπως ἐκεῖνο πὸς τοῦφτιασα τὴν ἡμέρα ποῦφουγε. Θεέ μου, τί λυπημένη πὸς ἦμουν ἐκείνη τὴν ἡμέρα!

Ἡ κυρία Σέλμιπς ἀναστράφηκε κ' αἰσθάνθηκε τὴν καρδιά τῆς σφιγμένη. Ἀπὸ τὴ στιγμή πὸς ἔλασε τὸ γράμμα τοῦ γιοῦ τῆς, αἰσθανόταν κάποιαν ἀόριστη ἀνησυχία καὶ φοβόταν ὅτι ἡ σωπὴ του ἔκρυβε κάποια μεγάλη συμφορά.

— Ἡ κυρία τᾶχει τὰ λεφτὰ; ρώτησε ἡ Χλόη ἀνήσυχη.

— Ναι, Χλόη.

— Ἦθελα νὰδεῖχνα στὸν Τόμ τὰ ἔδια τὰ λεφτὰ, πὸς κέρδισα στὸ ζαχαροπλαστεῖο ἔπου δούλευα.

Ἦχος ἀπὸ ρόδες πὸς κυλοῦν ἀκούστηκε ἐκείνη τὴ στιγμή.

— Ὁ μάσσα Τζώρτζης! εἶπε ἡ Χλόη καὶ πετάχτηκε στὸ παράθυρο.

Ἡ κυρία Σέλμιπς ἔτρεξε στὴν εἴσοδο καὶ σὲ λίγο ἐσφίξε τὸ γιὸ τῆς στὴν ἀγκαλιά τῆς. Ἡ κυρία Χλόη περίμενε, κοιτάζοντας μὲ ἀγωνία μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας.

— Ἄχ, καὶμένη κυρὰ-Χλόη! εἶπε ὁ Τζώρτζης μὲ συγκίνηση, πέρνοντας τὸ μαῦρο τῆς χέρι μέσα στὰ δικά του. Θάδινω δὴ μου τὴν περιουσία γιὰ νὰ μωρέσω νὰ τὸν φέρω πίσω μαζί μου, ἀλλὰ ἔφυγε γιὰ ἓναν καλύτερο κόσμῳ!

Ἡ κυρία Σέλμιπς ἄφισε μὴ φωνὴ λύπης, ἡ κυρία Χλόη ὅμως δὲν εἶπε μιλιὰ.

Μπήχαν ὄλοι στὴν τραπεζαρία. Τὰ χρήματα, πὸς εἶχε κερδίσει ἡ κυρία Χλόη μὲ τὴν ἐργασία τῆς γιὰ ν' ἀγοράσει τὸν μπαρμπα-Τόμ, ἦταν ἀκόμη ἀπάνω στὸ τραπέζι.

— Ἄ! εἶπε μαζεύοντας τὰ νομίσματα καὶ δίνοντάς τα στὴν κυρία τῆς, δὲ μωρὸ νὰ τὰ βλέπω πιά. Ἐγὼ ὅπως τὸ εἶχα φαντασθεῖ: τὸν πούλησαν καὶ τὸν σκότωσαν στὰ καταραμένα χτήματα, καὶ-πέρα στὰ Νότια!

Καὶ γύρισε κ' ἔφυγε ἀπότομα ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Ἡ κυρία Σέλμιπς τὴν ἀκολούθησε, τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν ἔβαλε νὰ καθίσει καὶ κάθισε στὸ πλάι τῆς.

— Καλὴ μου κυρὰ Χλόη! τῆς εἶπε.

Ἡ δύστυχη Χλόη ἀκούμπησε τὸ κεφάλι στὸν ὦμο τῆς κυρίας τῆς.

και τότε μόνο την επισααν οι λυγμοί. — Συχωρέστε με, κυρία, ειπε, γιατί η καρδιά μου ράγισε πιά...

— Τό ξέρω, αποκρίθηκε η κυρία Σέλλμπυ χύνοντας θερημά δάκρυα. Έγώ δε μπορώ να σε παρηγορήσω, αλλά ο Θεός μπορεί. Αύτος γιατρεύει τους αρρώστους και δίνει τις πληγές.

Για μία στιγμή έκλαψαν όλοι, δίχως να μιλεί κανείς. Έστερα ο Τζώρτζης κάθισε κοντά στη δυστυχισμένη σκλάβδα και της διηγήθηκε τον ήρωικό θάνατο του άντρός της, και της ειπε τους τελευταίους χαιρετισμούς του.

Ένα μήνα σχεδόν ύστερ' απ' αυτή τη σκηνή, όλοι οι σκλάβοι του Σέλλμπυ είχαν μαζευτεί στη βεράντα, για να ακούσουν κάτι που θα τους έλεγε ο κύριός τους.

Με μεγάλη εκπληξη τόν είδαν να παρουσιάζεται μ' ένα μάτσο χαρτιά στο χέρι και να δίνει στον καθένα από μια «πράξη απελευθέρωσης», αφού διάβασε την πρώτη δυνατά. Όλοι έκλαιγαν και τόν ευλοούσαν.

— Ουάου, κάμπουσι τον υιοιόισαν και παρακάλεσαν να μη τούς διώξει.

— Δε θέλουμε περισσότερη ελευθερία απ' αυτή που έχουμε, έλεγαν. Είμαστε ευτυχισμένοι. Δε θέλουμε ν' αφήσουμε τον κύριο, ούτε την κυρία, ούτε το χτήμα.

— Καλοί μου φίλοι, ειπε ο Τζώρτζης εϋθός μόλις έγινε κάποια ήσυχία, δε θα χωριστούμε. Μου χρειάζονται εσείς και πριν εργάτες για το χτήμα. Μόνο που θα είστε όλοι σας ελεύθεροι, άντρες και γυναίκες, και θα σάς πληρώνω την εργασία σας με συμφωνία. Αν πεθάνω ή αν χάσω την περιουσία μου, κανείς δε θα μπορεί να σάς πουλήσει. Θα εξακολουθήσω να διευθύνω εγώ το χτήμα και θα σάς μάθω σιγά-σιγά να χρησιμοποιήσετε τα δικαιώματά σας σαν ελεύθεροι άνθρωποι. Και τώρα, ευχαριστήστε το Θεό για την ελευθερία σας!

Ένας γέρος σκλάβος, που τα μαλλιά του είχαν άσπρισει στο χτήμα του Σέλλμπυ και που ήταν τώρα πιά τυφλός, σηκώθηκε, άπλωσε προς τόν οδρανό τα τρεμάμενα χέρια του κι' ειπε: « Ας δοξάσουμε το Θεό!».

Όλοι γονάτισαν χάρω. Ποτέ δεν άκουστηκε θερμότερη δοξολογία και πιδ συγκινητική έκφραση ευγνωμοσύνης.

— Ακόμη μια λέξη! ειπε ο Τζώρτζης. Τόν θυμάστε τόν καλό μας μπαρμπα-Τόμ;

Και τούς διηγήθηκε σύτομα το θάνατό του και τούς ειπε τους χαιρετισμούς του. Έστερα προσέθεσε:

— Επάνω στον τάφο του Τόμ, πήρα την απόφαση να μην κρατήσω πιά κανένα σκλάβο. Δε θέλω να κινδυνεύει κα-

νένας εξ αίτίας μου να πουληθεί και να χωριστεί από πλάσματα που λατρεύει, και να πεθάνει σαν τόν μπαρμπα-Τόμ σε μακρινούς κι' άπαισίους τόπους, μονάχος κι' έρημος. Γιαυτό, κάθε φορά που θα συλλογίζεσθε πως εσείς ελεύθεροι, νάχετε στο νου σας ότι σ' εκείνον τόν χωριστάτε, και να τού δείχνετε την ευγνωμοσύνη σας, φροντίζοντας για τη γυναίκα του και για τα παιδιά του. Απολαύσετε την ελευθερία σας, και κάθε φορά που θα περνάτε από την καλύδα του μπαρμπα-Τόμ, να θυμάσαστε τή παράδειγμα του, την άρετή του, την πίστη του και την καλοσύνη του. Ακολουθήστε τα βήματά του και γενήτε και σεις τίμιοι και πιστοί χριστιανοί!

ΒΙΚ. Δ. ΣΤΑΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΕΛΟΣ

ΤΗΣ ΚΑΛΥΒΑΣ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ,

ΤΟ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μία φορά κ' έναν καιρό, ζούσαν ένας γέρος και μια γριά. Ήταν ευτυχισμένοι. Μονάχα ένα παιδάκι τούς έλειπε.

Ένα πρωί, ο άντρας πήγε να δργώση στο χωράφι μακριά από την καλύδα του. Η γυναίκα του έμεινε πίσω, για να κάνη τηγανίτες. Αμα τις έτοιμάσε, ειπε:

— Αν είχαμε ένα γιό, θα πήγαινε τώρα τις τηγανίτες στον πατέρα του. Μα δεν έχω κανένα για να τις πάη.

— Εξάφνα παρουσιάστηκε έμπρός της ένα τόσο δά μικρό αγόρι.

— Καλημέρα, μαμά! ειπε.

— Από που ξεπετάχτηκες, παιδί μου, και πως σε λένε;

— Βγήκα από την κασέλα που ειχες κρύψει το ψωμί. Έκει μέσα μεγάλωσα και με λέν 'Αποκόμματα. Δός μου τις τηγανίτες, θα τις πάω εγώ στον πατέρα.

— Θα μπορέσης;

— Ναι, καλή μου μητερούλα.

Η γριά τύλιξε τις τηγανίτες κ' έδωκε το δέμα στο παιδί. Το 'Αποκόμματα τόν έπηρε κι' άρχισε να τρέχη μέσα από τα χωράφια.

Στό δρόμο του βρέθηκε ένα ψήλωμα. Το παιδί φώναξε:

— Πατέρα, πατέρα! Έλα να με βοη-

θήσης να τόν περάσω. Σο έφερα τηγανίτες!

Ο γέρος, ακούγοντας να τόν φωνάζουν, πήγε να ίδη παιός ήταν. Βοήθησε τόν 'Αποκόμματα να περάση τόν έμποδίο και τόν ειπε:

— Από που ξετρύπωσες, μικρό μου αγόρι;

— Εγώ, πατέρα; Βγήκα από την κασέλα του ψωμιού. Έκει γεννήθηκα και μεγάλωσα.

Και τόν έδωσε τόν δέμα.

Ο γέρος εκάθησε για να φάη και τόν παιδί τόν ειπε:

— Πατέρα, μ' αφήνεις να δργώσω;

— Εσύ να δργώσης; Είναι πολύ δύσκολο για σένα.

Μα ο μικρός ειχε πιά βάλει τόν χέρι του στο αλέτρι και δργωνε. Και καθώς δργωνε, τραγουδούσε.

Τήν ώρα εκείνη, περνούσε από τόν χωράφι ένας άρχοντας. Είδε ένα γέρο χωρικό που έτρωγε τηγανίτες, κ' ένα άλογο που δργωνε δλομόναχο.

Κατέβηκε από την άμαξα και ειπε στο χωρικό:

— Τι θα πη αυτό, γέρο; Τόν άλογο σου δλομόναχο δργώνει τόν χωράφι!

Ο χωρικός αποκρίθηκε:

— Είναι τόν αγόρι μου που δργώνει τραγουδώντας.

Ο άρχοντας πλησίασε, άκουσε τόν τραγούδι και είδε τόν 'Αποκόμματα.

— Πούλησέ μου τόν άγοράκι σου, ειπε.

— Αδύνατο, ειπε ο γέρος. Δεν έχω παρά μονάχα αυτό.

Τόν 'Αποκόμματα όμως τόν ειπε κρυφά:

— Πούλησέ με, πατέρα, και μη σε νοιάζει, εγώ θα τόν φύγω.

Ο χωρικός παραδέχτηκε να τόν πουλήση για εκατό τάλλαρα. Ο άρχοντας έδωσε τα χρήματα, πήρε τόν άγοράκι, τόν δίπλωσε μέσα σ' ένα μαντίλι και τόν έβαλε στην τσέπη του.

Όταν έφτασε σπίτι του, ειπε στη γυναίκα του:

— Να ήξερες τί σοφ φέρνω!...

— Τι; για δείξε το.

Ο άρχοντας έβγαλε τόν μαντίλι του και τόν άνοιξε. Δεν βρήκε όμως τίποτε.

Από πολλή ώρα τόν 'Αποκόμματα ειχε φύγει για να γυρίση πίσω στον πατέρα του.

(Από τόν βιβλίο της κ. Ζωής Σ. Φράγκου «Παιδικά Άναγνώσματα τού Γαλατίνου».)

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΑΣ ΜΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

— Συνέχεια από τόν προηγ. και τέλος —

Η Παγώνα ακούπιζε τα μάτια της. — Κόρ-Μαθιέ, πρότεινε, δεν πιστεύω να φύγετε έτοιμοι προτού να φάτε ένα με-

ζε μαζί μας.

Α, η Παγώνα γνωρίζει καλά τούς

«Α, εδώ είναι λοιπόν οι κύριοι κι' ο' δεσποινίδες που τόσασαν;...» (Σελ. 583, στ. γ')

άνθρώπους. Σαν δοκίμασε ο φοβερός χωροφύλακας τήν όρνιθα και τις ξεροτηγανισμένες πατάτες, έγινε ήμερος σαν άρνάκι.

— Θα τόν πάτε από τόν δάσος, σύστησε η παραμάννα μου, γέροντας τή μοτίλλια με τόν κεχριμπαρένιο ρετινάντο, πάνω από τόν πατήρι τού Μαθιού.

Εκείνος, πήγε να φέρη άκόμη δυσκολίες.

— Δεν έχω τέτοια διαταγή, έκανε.

Η μοτιλλια με τόν κρασι άπομακρύνθηκε.

— Όπως θέλεις, όπως θέλεις, κυρά-Παγώνα, έκανε με βία ο χωροφύλακας.

Κι' η μοτιλλια έγειρε πάλι και γέμισε τόν πατήρι με κεχριμπαρένιο ρετινάντο.

Κι' εκατό χρονών να γίνω, θα τρέμω άκόμη όταν θα συλλογίζομαι αυτή τήν έπιστροφή. Γυρίσαμε περνώντας μέσα από τόν δάσος, αυτή είναι η αλήθεια, μα δόσος και στο δάσος άκίμη υπάρχουν άνθρωποι. Να η Πηνιού, η μικρή αύγουλού, που έχει πάντα ένα τόσο αθάδι-κο ύφος. Μας βλέπει και μας βγάζει τή γλώσσα. Να η γριά Θανάσκια μ' ένα φόρτωμα ξερόκλαδα στον ώμο. Στέκεται και κάνει τόν σταυρό της.

— Έλα, Χριστέ και Παναγιά! Να τόν βλέπουν τα μάτια μου και να μην τόν πιστεύουν!...

Απομακρύνεται κουνώντας τόν κεφα-

λι της. Να τρεις μάγκες παραπέρα. Αρχίζουν να κρυφογελούν, σκουντιούνται μεταξύ τους και μας κοιτάζουν κοροϊδευτικά. Μόλις τούς προσπερνάμε, αρχίζουν να μας πατούν πέτρες.

— Μωρέ χαρά στους πρωτευουσιάνους! Μας κάνετε κιάλας και τούς περήφανους!

Τέλος, για μεγαλύτερο εξευτελισμό, συναντούμε μια δλοκλήρη παρέα από νέους και νέες, που έχουν πάει στο δάσος εκδρομή. Δεν περιγράφεται τί έκαναν μόλις μας είδαν!

Αρχισαν να πετούν τα καπέλλα τους, στον άέρα, να ζητωκραυγάζουν, να γελούν. Η ιστορία μας ειχε γίνει παντού γνωστή. Ήταν όλοι τους κομφότατοι, γυμνιστοι στα λευκά, κι' εμάς παρουσιάζαμε ένα τέτοιο οίκτρο θέαμα με τόν ξεχτένιστο μαλλιά μας και τόν σαλακωμένο ρούχα μας.

Όσοσο είχαμε μια μικρή παρηγοριά: Μια δμορφη ψηλή κοπέλλα βγαίνει από τή συντροφιά. Είναι η 'Ελλη, η ξαδέλφη μας η 'Ελλη.

— Είσαστε σκληροί και άκαρδοί, λέει, να κοροϊδεύετε έτσι τόν καίμενο τόν μικρό.

Και φανταστήτε! Έρχεται κοντά μου και με πιάνει από τόν χέρι.

— Καίμενη Καβουρίνα, μω λέει, θα έρθω μαζί σας. Θα δοκιμάσω να μαλακώσω τή θειά Στέλλα.

Έλλη, αγαπημένη μου ξαδελφούλα, ποτέ μου δεν θα ξεχάσω πόσο καλή φάνηκες μαζί μας, εκείνη τήν ήμέρα.

— Προχωρήστε όλοι σας ένας ένας, αρχίζοντας από τούς μεγαλύτερους. Τόν άδικημά σας ήταν δημόσιο, λοιπόν κι' η τιμωρία σας θα είναι δημοσία.

Ο 'Αλέκος κατάχλωμος προχώρησε πρώτος και δέχτηκε δυο μπάτσους: ύστερα εγώ, άλλους δυο μπάτσους. Η Μαρίκα, ο Μίμης, η Αννέττα, ως κι' ο άμοιρος ο Τότης άκόμη, έφαγαν όλοι τους από δυο μπάτσους, και τί μπάτσους, άκόμη με κάινε τα μάγουλά μου!

Υστερα η θειά εξακολούθησε

μιλώντας δυνατά, για να τήν ακούσουν όλοι:

— Απόψε θα δειπνήσετε με ξερό ψωμί και νερό. Τά μικρά δεν θα φάνε φρούτο επί όκτώ ήμέρες. Ο κύριος 'Αλέκος κι' η δεσποινίς Είρήνη, που δργάνωσαν αυτή τήν ώραία συνομοσία, θα ξεκινήσουν για τόν σπίτι τους, άβριο κιάλας πρώτ πρώτ.

Και πρόσθεσε μ' ένα ξερό γελάκι, που ήταν χειρότερο παρά αν μιλούσε με θυμό:

— Οί άπεργοί δεν βγαίνουν πάντα νικητές, παιδιά μου Μακάρι η κυβέρνηση να έδειχνε τόν ίδιο σθένος μ' έμένα.

Για καλή μας τύχη ένας αγαθός άγγελος έφρόντιζε για μας. Η 'Ελλη, που είναι η αγαπημένη της θειάς Στέλλας — γιατί η θειά Στέλλα, ισχυρίζεται πως είναι τόν πανομοιότυπό της, έδω και σαράντα χρονία, πράγμα που μεταξύ μας δεν τόν πιστεύω διόλου — κατόρθωσε να τήν κάμψη και να τήν πείση να μετριάση τήν τιμωρία μας. Μας κράτησαν στην έπαυλη, αλλά υποχρεωθήκαμε να ζητήσουμε συγχώρηση από τόν θείο και τή θειά, μπροστά σ' δλοκλήρο τόν ύπηρετικό προσωπικό. 'Επι δυο μέρες μείναμε κλειδωμένοι μέσ' στις κάμαρές μας, γράφοντας από τόν πρωτ ώς τόν βράδυ δλοκλήρα καταβανά για τιμωρία, και μη τρώγοντας τίποτε άλλο, παρά ψωμί ξερό και νερό. Υποχρεωθήκαμε, άλλωστε, να ξαναρχίσουμε τόν μαθητήματα με τή δεσποινίδα Ποθητού, και να στρωθούμε μάλιστα με τόν σωστά μας στη μελέτη, γιατί η θειά μας ειχε δηλώσει ρητώς, πως όποιος από μας έπαιρνε βαθμό κάτω από 7, θα ξεποστελνόταν άδθημερόν στο σπίτι του. Πρέπει όστόσο να άμολογήσω, πως η καίμενη η δεσποινίς

μιλώντας δυνατά, για να τήν ακούσουν όλοι:

— Απόψε θα δειπνήσετε με ξερό ψωμί και νερό. Τά μικρά δεν θα φάνε φρούτο επί όκτώ ήμέρες. Ο κύριος 'Αλέκος κι' η δεσποινίς Είρήνη, που δργάνωσαν αυτή τήν ώραία συνομοσία, θα ξεκινήσουν για τόν σπίτι τους, άβριο κιάλας πρώτ πρώτ.

Και πρόσθεσε μ' ένα ξερό γελάκι, που ήταν χειρότερο παρά αν μιλούσε με θυμό:

— Οί άπεργοί δεν βγαίνουν πάντα νικητές, παιδιά μου Μακάρι η κυβέρνηση να έδειχνε τόν ίδιο σθένος μ' έμένα.

Για καλή μας τύχη ένας αγαθός άγγελος έφρόντιζε για μας. Η 'Ελλη, που είναι η αγαπημένη της θειάς Στέλλας — γιατί η θειά Στέλλα, ισχυρίζεται πως είναι τόν πανομοιότυπό της, έδω και σαράντα χρονία, πράγμα που μεταξύ μας δεν τόν πιστεύω διόλου — κατόρθωσε να τήν κάμψη και να τήν πείση να μετριάση τήν τιμωρία μας. Μας κράτησαν στην έπαυλη, αλλά υποχρεωθήκαμε να ζητήσουμε συγχώρηση από τόν θείο και τή θειά, μπροστά σ' δλοκλήρο τόν ύπηρετικό προσωπικό. 'Επι δυο μέρες μείναμε κλειδωμένοι μέσ' στις κάμαρές μας, γράφοντας από τόν πρωτ ώς τόν βράδυ δλοκλήρα καταβανά για τιμωρία, και μη τρώγοντας τίποτε άλλο, παρά ψωμί ξερό και νερό. Υποχρεωθήκαμε, άλλωστε, να ξαναρχίσουμε τόν μαθητήματα με τή δεσποινίδα Ποθητού, και να στρωθούμε μάλιστα με τόν σωστά μας στη μελέτη, γιατί η θειά μας ειχε δηλώσει ρητώς, πως όποιος από μας έπαιρνε βαθμό κάτω από 7, θα ξεποστελνόταν άδθημερόν στο σπίτι του. Πρέπει όστόσο να άμολογήσω, πως η καίμενη η δεσποινίς

μιλώντας δυνατά, για να τήν ακούσουν όλοι:

— Απόψε θα δειπνήσετε με ξερό ψωμί και νερό. Τά μικρά δεν θα φάνε φρούτο επί όκτώ ήμέρες. Ο κύριος 'Αλέκος κι' η δεσποινίς Είρήνη, που δργάνωσαν αυτή τήν ώραία συνομοσία, θα ξεκινήσουν για τόν σπίτι τους, άβριο κιάλας πρώτ πρώτ.

Και πρόσθεσε μ' ένα ξερό γελάκι, που ήταν χειρότερο παρά αν μιλούσε με θυμό:

— Οί άπεργοί δεν βγαίνουν πάντα νικητές, παιδιά μου Μακάρι η κυβέρνηση να έδειχνε τόν ίδιο σθένος μ' έμένα.

Για καλή μας τύχη ένας αγαθός άγγελος έφρόντιζε για μας. Η 'Ελλη, που είναι η αγαπημένη της θειάς Στέλλας — γιατί η θειά Στέλλα, ισχυρίζεται πως είναι τόν πανομοιότυπό της, έδω και σαράντα χρονία, πράγμα που μεταξύ μας δεν τόν πιστεύω διόλου — κατόρθωσε να τήν κάμψη και να τήν πείση να μετριάση τήν τιμωρία μας. Μας κράτησαν στην έπαυλη, αλλά υποχρεωθήκαμε να ζητήσουμε συγχώρηση από τόν θείο και τή θειά, μπροστά σ' δλοκλήρο τόν ύπηρετικό προσωπικό. 'Επι δυο μέρες μείναμε κλειδωμένοι μέσ' στις κάμαρές μας, γράφοντας από τόν πρωτ ώς τόν βράδυ δλοκλήρα καταβανά για τιμωρία, και μη τρώγοντας τίποτε άλλο, παρά ψωμί ξερό και νερό. Υποχρεωθήκαμε, άλλωστε, να ξαναρχίσουμε τόν μαθητήματα με τή δεσποινίδα Ποθητού, και να στρωθούμε μάλιστα με τόν σωστά μας στη μελέτη, γιατί η θειά μας ειχε δηλώσει ρητώς, πως όποιος από μας έπαιρνε βαθμό κάτω από 7, θα ξεποστελνόταν άδθημερόν στο σπίτι του. Πρέπει όστόσο να άμολογήσω, πως η καίμενη η δεσποινίς

μιλώντας δυνατά, για να τήν ακούσουν όλοι:

— Απόψε θα δειπνήσετε με ξερό ψωμί και νερό. Τά μικρά δεν θα φάνε φρούτο επί όκτώ ήμέρες. Ο κύριος 'Αλέκος κι' η δεσποινίς Είρήνη, που δργάνωσαν αυτή τήν ώραία συνομοσία, θα ξεκινήσουν για τόν σπίτι τους, άβριο κιάλας πρώτ πρώτ.

Και πρόσθεσε μ' ένα ξερό γελάκι, που ήταν χειρότερο παρά αν μιλούσε με θυμό:

— Οί άπεργοί δεν βγαίνουν πάντα νικητές, παιδιά μου Μακάρι η κυβέρνηση να έδειχνε τόν ίδιο σθένος μ' έμένα.

Για καλή μας τύχη ένας αγαθός άγγελος έφρόντιζε για μας. Η 'Ελλη, που είναι η αγαπημένη της θειάς Στέλλας — γιατί η θειά Στέλλα, ισχυρίζεται πως είναι τόν πανομοιότυπό της, έδω και σαράντα χρονία, πράγμα που μεταξύ μας δεν τόν πιστεύω διόλου — κατόρθωσε να τήν κάμψη και να τήν πείση να μετριάση τήν τιμωρία μας. Μας κράτησαν στην έπαυλη, αλλά υποχρεωθήκαμε να ζητήσουμε συγχώρηση από τόν θείο και τή θειά, μπροστά σ' δλοκλήρο τόν ύπηρετικό προσωπικό. 'Επι δυο μέρες μείναμε κλειδωμένοι μέσ' στις κάμαρές μας, γράφοντας από τόν πρωτ ώς τόν βράδυ δλοκλήρα καταβανά για τιμωρία, και μη τρώγοντας τίποτε άλλο, παρά ψωμί ξερό και νερό. Υποχρεωθήκαμε, άλλωστε, να ξαναρχίσουμε τόν μαθητήματα με τή δεσποινίδα Ποθητού, και να στρωθούμε μάλιστα με τόν σωστά μας στη μελέτη, γιατί η θειά μας ειχε δηλώσει ρητώς, πως όποιος από μας έπαιρνε βαθμό κάτω από 7, θα ξεποστελνόταν άδθημερόν στο σπίτι του. Πρέπει όστόσο να άμολογήσω, πως η καίμενη η δεσποινίς

μιλώντας δυνατά, για να τήν ακούσουν όλοι:

— Απόψε θα δειπνήσετε με ξερό ψωμί και νερό. Τά μικρά δεν θα φάνε φρούτο επί όκτώ ήμέρες. Ο κύριος 'Αλέκος κι' η δεσποινίς Είρήνη, που δργάνωσαν αυτή τήν ώραία συνομοσία, θα ξεκινήσουν για τόν σπίτι τους, άβριο κιάλας πρώτ πρώτ.

Και πρόσθεσε μ' ένα ξερό γελάκι, που ήταν χειρότερο παρά αν μιλούσε με θυμό:

— Οί άπεργοί δεν βγαίνουν πάντα νικητές, παιδιά μου Μακάρι η κυβέρνηση να έδειχνε τόν ίδιο σθένος μ' έμένα.

Για καλή μας τύχη ένας αγαθός άγγελος έφρόντιζε για μας. Η 'Ελλη, που είναι η αγαπημένη της θειάς Στέλλας — γιατί η θειά Στέλλα, ισχυρίζεται πως είναι τόν πανομοιότυπό της, έδω και σαράντα χρονία, πράγμα που μεταξύ μας δεν τόν πιστεύω διόλου — κατόρθωσε να τήν κάμψη και να τήν πείση να μετριάση τήν τιμωρία μας. Μας κράτησαν στην έπαυλη, αλλά υποχρεωθήκαμε να ζητήσουμε συγχώρηση από τόν θείο και τή θειά, μπροστά σ' δλοκλήρο τόν ύπηρετικό προσωπικό. 'Επι δυο μέρες μείναμε κλειδωμένοι μέσ' στις κάμαρές μας, γράφοντας από τόν πρωτ ώς τόν βράδυ δλοκλήρα καταβανά για τιμωρία, και μη τρώγοντας τίποτε άλλο, παρά ψωμί ξερό και νερό. Υποχρεωθήκαμε, άλλωστε, να ξαναρχίσουμε τόν μαθητήματα με τή δεσποινίδα Ποθητού, και να στρωθούμε μάλιστα με τόν σωστά μας στη μελέτη, γιατί η θειά μας ειχε δηλώσει ρητώς, πως όποιος από μας έπαιρνε βαθμό κάτω από 7, θα ξεποστελνόταν άδθημερόν στο σπίτι του. Πρέπει όστόσο να άμολογήσω, πως η καίμενη η δεσποινίς

μιλώντας δυνατά, για να τήν ακούσουν όλοι:

— Απόψε θα δειπνήσετε με ξερό ψωμί και νερό. Τά μικρά δεν θα φάνε φρούτο επί όκτώ ήμέρες. Ο κύριος 'Αλέκος κι' η δεσποινίς Είρήνη, που δργάνωσαν αυτή τήν ώραία συνομοσία, θα ξεκινήσουν για τόν σπίτι τους, άβριο κιάλας πρώτ πρώτ.

«Η θειά Στέλλα μς περίμενε στην πόρτα τού κήπου». (Σελ. 585, στ. β')

Ποθητού, μὰς ἔδραζε πολλές φορές θ, ἐ-
κει πὺν δὲν ἀξίζαμε οὔτε β. Ἡ κακο-
μοῖρα εἶχε τύψεις συνειδήσεως, γιατί
φραταζόταν πὺς μὲν τὴν ἀσθηρότητα
της μὰς εἶχε ἐξωθήσει στὴν ἀνυπακοή
καὶ στὴν ἀνταρσία. Μ' ἔκανε νὰ τὴν ἀ-
γαπήσω μ' ἔλη μου τὴν καρδιά κι' ἐφθα-
σα σὲ σημεῖο νὰ ὑπακούω καὶ τῆ θεῖα
Στέλλα ἀκόμη, μὲ καὶ δέχτηκα νὰ μοῦ
κόψῃ μὴ φριχτὴ ποδιὰ ἀπὸ σκοῦρο καρ-
ράτων ἀλατῆς, θεόμακρια καὶ θεόφαρ-
δεια, καὶ τὴν φόρεσα χωρὶς καμμιά ἀν-
τήρηση!

Τὶ τὰ θέλετε, ἡ θάλασσα ἦταν πολὺ
ώραία, ἡ ἀκρογιαλιὰ ἦταν πολὺ ἔλκω-
στική γιὰ νὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιμένῃ
στὴν ἀνταρσία. Εἶχα κάνει τὴν ἀπερ-
γία τῆς μελέτης· ἀποπράσις νὰ κάνω
τὴν ἀπεργία τῆς ἀνυπακοῆς. Σὺν τὴν
ξαδέλφη μας τὴν Ἑλλη, προσπάθησα νὰ
δώσω τὸ καλὸ παράδειγμα στοὺς μικρό-
τερους καὶ σὰς βεβαιώσω πὺς τὸ ὑπό-
λοιπο καλοκαίρι δὲν τὸ παράσαμε καθό-
λου ἀσχημα στὴν ἐξοχή, ὦ, μὲ κάθε
ἄλλο!

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς ἀπεργίας
μας. Σὰς τὴν διηγούμαι τώρα ἐνῶ ἔξω
βρέχει καὶ κάνει κρύο. Καὶ παρ' ὅλο
πὺν ἡ ἀνήμερή της ἔπρεπε νὰ μοῦ εἴ-
ναι ἀρκετὰ πικρὴ, ὡστόσο δὲν διστάζω
νὰ πῶ!

*Ἦταν ὠραῖος ὁ καιρὸς ἐκεῖνος. Ζήτω
οἱ διακοπές, ἡ δλογάλην θάλασσα, τὰ
παιγνίδια, ἡ χαρὰ. Ἡ Καθουρίνα δὲν θὰ
ξαναπεργήσῃ, μὰ ἡ Καθουρίνα εὐχεται
νὰ διατηρήσῃ σ' ἔλη της τὴν ζωὴ τὸ
ξένοιαστο γέλιο τῶν δώδεκα χρονῶν της!

(Διασκευὴ ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ τῆς Berthe Bernage)
GEORGIA TAPSOYAN

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΟΥΡΑΝΙΟ ΦΩΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΓΥΡΙΣΤΕ μὲ τὴν φαντασία καμ-
μιὰ πενήντα χρόνια πίσω...
Ἔνας μικρὸς νησιώτης, πὺν
δὲν εἶδε ποτὲ τοῦ ζωηρότερο
φῶς ἀπὸ τῆς λάμπας τοῦ λαδίου ἢ τοῦ
πετρελαίου, βρισκεται ἀξαφνα σὲ μὴ πὺν
μεγάλῃ πόλῃ τῆς στεριάς, τὴν Πάτρα
ἀς ποῦμε, καὶ βλέπει τὰ φανάρια τοῦ
δρόμου. «Α! λέει, τί ὠραία, πὺν φωτι-
ζοῦν αὐτὰ! Καθὲνα κάνει γιὰ δέκα ἀπ' ἄ-
τὰ δικὰ μας!». Τὰ κοιτᾶ ἀπὸ πὺν
κοντὰ, καὶ τότε ἡ ἐκπληξὴ του φθάνει
στὸ κατακόρυφο. «Μπᾶ! φωνάζει. Αὐτὰ
τὰ φανάρια δὲν ἔχουν οὔτε πετρελαῖο
οὔτε φυτίλι;!». Καὶ βέβαια δὲν ἔχουν.
Γιατί, ἀπλοῦστατα, τὰ πατριὰ φανάρια
καίτε μὲ γκάκι.

Ὁ ἴδιος μικρὸς νησιώτης, ἀπὸ τὴν
Πάτρα, βρισκεται σὲ λίγο στὴν Ἀθήνα.
Ἄλλῃ ἐκπληξῆ. Τὰ φανάρια ἐδῶ φω-
τίζουν δέκα φορές πὺν ζωηρά. Καὶ δὲν

ἔχουν παρὰ μὴ γυάλινη φέουσα, μέσα
στὴν ὁποία φεγγολοεὶ μὴ τρίχα, ἕνα
τρίχονο φιδάκι. Γιατί, ἀπλοῦστατα, τὰ
φανάρια στὴν Ἀθήνα εἶναι ἠλεκτρικά...

Ὁ μικρὸς νησιώτης ξέρει πὺν πὺς
καίτε τὰ φανάρια τῆς Πάτρας. Αὐτὸ τὸ
γκάκι, τοῦ εἶπαν, τὸ ἀέριο πὺν ἔχει τὴν
ιδιότητα νὰ αναφλέγεται καὶ νὰ φωτίζει, κα-
τασκευάζεται σ' ἕνα ἐργοστάσιο ἀπὸ κάρ-
βουνα τοῦ ἀνθρακωρυχείου, ἀποθηκεύεται
σ' ἕνα πελᾶριο ἀσὸς, καὶ ἀπὸ καὶ διο-
χετεύεται, σὺν τὸ νερὸ, μὲ μολυβδένιους
σωλήνες πὺν ξεκινοῦν ἀπὸ καὶ πέρα καὶ
φτάνουν ὡς τὰ φανάρια. Τὰ ἴδια σχε-
δὲν μαθαίνει καὶ γιὰ τὰ ἠλεκτρικά τῆς
Ἀθήνας. Τὸ ρεῦμα πὺν τὰ τρέφει, πα-
ράγεται κι' αὐτὸ σ' ἕνα ἐργοστάσιο, πὺν
δουλεύει μὲ κάρβουνο, καὶ μεταδίδεται
στὴν τρίχα τοῦ φαναρίου, πὺν τὴν ἀνά-
θει, μ' ἕνα μετάλλινον σύρμα...

Μετὰ τὴν ἐξήγησῃ, ἡ ἐκπληξῆ τοῦ
μικροῦ νησιώτη μικραίνει καὶ σιγά-σιγά
παύει. Ὁλ' αὐτὰ τὰ βρισκίαι ἀπλά καὶ
φυσικά. Τὶ νὰ καὶς λάδι, τί νὰ καὶς πε-
τρέλαιο, τί γκάκι, καὶ τί ἠλεκτρισμὸς...
Ἡ γῆ δίνει καὶ τὸ λάδι ἀπὸ τῆς ἐλίας της,
καὶ τὸ πετρέλαιο ἀπὸ τῆς πηγῆς της, καὶ
τὸ κάρβουνο τοῦ γκαζιῶ καὶ τοῦ ἠλεκ-
τρισμοῦ ἀπὸ τὰ σπλάχνα της. Ὁλ' αὐ-
τὰ εἶναι γῆινα φῶτα. Ἀδιάφορο ἀν τὸ
ἕνα λάμπη πὺν ζωηρά, ἢ παράγεται πὺν
εἰσκολα ἀπὸ τᾶλλο. Ὁ ἀνθρωπος ἐφευ-
ρίσκει δλοένα καὶ τελειοποιεὶ τὰ μέσα
τοῦ φωτισμοῦ του, χρησιμοποιοῦντας τὰ
ὄλικα πὺν τοῦ παρέχει ἡ γῆ. Οὐράνιο
φῶς εἶναι μόνον ὁ ἥλιος, καὶ τὸ φεγγάρι
πὺν φωτίζεται ἀπ' αὐτόν, ἢ τᾶστρα ταῦ-
τόφωτα. Ὁλα τᾶλλα, τὰ τεχνητά, πὺν
τὰ μεταχειρίζεται ὁ ἀνθρωπος γιὰ νὰ
βλέπῃ καὶ τὴ νύχτα, εἶναι γῆινα.

Ἔ, λοιπὸν! τώρα βρέθηκε καὶ οὐρά-
νιο φῶς πὺν μπορεὶ νὰ λάμπῃ ἀπάνω
στὴ γῆ καὶ νύχτα καὶ μέρα. Κι' ἀς φαν-
τασθῆ πὺν κανεὶς τὴν ἐκπληξῆ τοῦ μι-
κροῦ νησιώτη, πὺν σήμερα εἶναι γέ-
ρος, ἀν πῆγαινε κάπου ἐκεῖ στὴν Ἰ-
ταλία, κι' ἔβλεπε ἀξαφνα νὰ καίη μὴ
λάμπῃ, ἕνα φανάρι, χωρὶς φυτίλι, χωρὶς
λάδι, χωρὶς γκάκι, χωρὶς σωλήνα, καὶ
χωρὶς σύρμα πὺν νὰ συγκοινωνῆ μὲ κα-
νένα ἐργοστάσιο!... Κι' ἡ ἐκπληξῆ του
ἴσως δὲν θὰ μίκραινε οὔτε ἀφοῦ θὰ τοῦ ἔ-
ξηγοῦσαν, ἀφοῦ θὰ τοῦ ἔλεγον πὺς κι' αὐτὸ
τὸ φῶς εἶναι ἠλεκτρικό, ἀλλὰ πὺς ὁ
ἠλεκτρισμὸς, τὸ ρεῦμα πὺν τὸ ἀνάθει
καὶ τὸ τρέφει, δὲν κατασκευάζεται πὺν
στὴ γῆ, παρὰ ἐρχεται ἴσα ἀπὸ... τᾶ-
στρα. Τὸ φῶς αὐτὸ δὲν εἶναι λοιπὸν οὐ-
ράνιο;

Σὰς μιλῶ γιὰ τὴν τελευταία ἐφεύρεσῃ
ἐνὸς νεαροῦ ἱταλοῦ ἠλεκτρολόγου—ἐνὸς
παδιοῦ δεκάξῃ χρονῶν—πὺν κατάφερε
νὰ κατασκευάσῃ μὴ λυχνία καὶ νὰ τὴν
ἀνάψῃ χωρὶς τῆ βοήθεια καμμιάς ἠλε-
κτρικῆς στήλης, καὶ μακρὰ ἀπὸ τὴν ἐ-
πιρροὴ κάθε ἀσυρμάτου, μόνον μὲ τὸ ἡ-

λεκτρικὸ ρεῦμα πὺν στέλνει στὴ γῆ ὁ
οὐρανός. Ὁ λαὸς τῆς μικρῆς πόλης, δ-
που πῆγε νὰ κάμῃ τὸ πείραμά του, μα-
ζεύτηκε κάτω ἀπ' τὸ σπῆτι του κι' ὅταν
εἶδε τὴ λυχνία ἐκείνη, τὴ γυμνὴ, τὴν
ἀπομονωμένη, μὲ μὴ ἀντίνα μόνον ἀπὸ
πάνω της, στὸν ἀέρα,—νάνάθῃ ἀξαφνα
καὶ νὰ φεγγολοεῖ, ἀλάλαζε ἀπὸ χαρὰ
κι' ἐνθουσιασμὸ καὶ σήκωσε τὸν ἐφευ-
ρέτη στὰ χέρια.

Φαντασθῆτε τώρα, τί ἔχει νὰ γίνῃ
στὸν κόσμο, ἀν ἡ νῆα ἐφεύρεσῃ εἶναι
πραγματικῶς σοβαρῆ—αὐτὸ δὲν τὸ ξέ-
ρουμε ἀκόμα—κι' ἀν μέλη νὰ... εὐδο-
κιμήσῃ αὐτὸ τὸ οὐράνιο φῶς. Οὐτὲ λάδι
πὺν θὰ καίμε, οὔτε πετρέλαιο. Κι' ἀν ὁ
ἠλεκτρισμὸς τῶν ἀστρῶν θὰ γίνεταί καὶ
κινητήρια δύναμη,—γιατί ὅχι;— κανένα
ἐργοστάσιο γκαζιῶ ἢ ἠλεκτρικὸ ρεῦ-
ματος δὲν θὰ λειτουργῆ πὺν πουθενά. Οἱ
γαϊάνθρακες, οἱ λιγνίτες, θὰ περισσέ-
ψουν. Τὰ περισσότερα ἀνθρακωρυχεία
θὰ ἐγκαταλειφθοῦν. Καὶ τὸ φθηνότερο
πράγμα στὸν κόσμο θὰ εἶναι τὸ φῶς—
τὸ οὐράνιο αὐτὸ φῶς, τὸ ἀφθονο, τὸ ἀνε-
ξάντλητο. Μόνον ἴσως πὺν θὰ εἶναι ἐπι-
κίνδυνο, καὶ θὰ χρειασθοῦν πολλές ἐφευ-
ρέσεις καὶ τελειοποιήσεις, γιὰ νὰ γίνῃ
ἀκίνδυνο κι' ἀβλαπτο ὅσο τουλάχιστο
καὶ τὰ σημερινὰ γῆινα φῶτα. Ὁ καίμε-
νος ὁ Ἰταλός, μὴ μέρα πὺν ἔκανε πει-
ράματα, κεραυνοβολήθηκε καὶ λίγο ἐλει-
ψε νὰ μείνῃ στὸ τόπο.

Ἀλλὰ ποῖα ἐφεύρεσῃ δὲν πληρώθηκε
ἔτσι, ποῖα δὲν εἶχε στὴν ἀρχὴ τὰ θύ-
ματά της; Θυμάστε δὰ τί ἔπαθε κι' ὁ
Προμηθεὺς, πὺν τόλμησε νὰ κλέψῃ τὸ
πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ τὸ χαρίσῃ
στοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸς δὲν στάθηκε ὁ
γενάρχης τῶν ἐφευρετῶν; Εἶναι ὁ πρωτό-
γονος ἀνθρωπος πὺν σοφισθῆκε νὰ τρίψῃ
δύο ξερὰ ξύλα ὡς πὺν νανάψουν, ἢ δύο
χαλίκια, ὡς πὺν νὰ βγάλουν μὴ σπῆθα
κι' ἡ σπῆθα νάναφλέξῃ ξερὰ χορτά. Τὸ
πρῶτο τεχνητὸ γῆινο φῶς. Πόσες χιλιε-
τηρίδες τὸ χωρίζουν ἀπὸ τὸ πρῶτο οὐ-
ράνιο;

Σὰς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**
Υ. Γ.—Σὰς εἶχα γράψῃ πρὸ καιροῦ
αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, καὶ, γιὰ νὰ σὰς τὴ
δώσω, περιμένα νὰ ἐπιθεβαιωθῆ ἡ με-
γάλη ἐφεύρεσῃ πὺν διάβασα; ἐκείνης τῆς
ἡμέρας σὶς ἐφημερίδες. Σήμερα μαθαί-
νω πὺς δὲν ἦταν τίποτα. Ἀλλὰ δὲν πει-
ράζει. Ὅσα σὰς ἔγραψα ἰσχύουν... γιὰ τὸ
μέλλον. Ποῖος ἐγγυάται ὅτι αὐτὸ δὲν
ἐγινε σήμερα, δὲν θὰ γίνῃ οὔτε αὔ-
ριο; Σὶς ἡμέρες μας εἶδαμε τόσα!—Φ.

Σὰς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**
Υ. Γ.—Σὰς εἶχα γράψῃ πρὸ καιροῦ
αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, καὶ, γιὰ νὰ σὰς τὴ
δώσω, περιμένα νὰ ἐπιθεβαιωθῆ ἡ με-
γάλη ἐφεύρεσῃ πὺν διάβασα; ἐκείνης τῆς
ἡμέρας σὶς ἐφημερίδες. Σήμερα μαθαί-
νω πὺς δὲν ἦταν τίποτα. Ἀλλὰ δὲν πει-
ράζει. Ὅσα σὰς ἔγραψα ἰσχύουν... γιὰ τὸ
μέλλον. Ποῖος ἐγγυάται ὅτι αὐτὸ δὲν
ἐγινε σήμερα, δὲν θὰ γίνῃ οὔτε αὔ-
ριο; Σὶς ἡμέρες μας εἶδαμε τόσα!—Φ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Μαθαθήκαν τὰ ρόδα τὰ στερνά,
στὸν κῆπο δὲν ἀπομένει κανένα
λουλουδί, πὺν τὴν ἀνοιξῆ νὰ θύ-
[μῆς],
τὰ σκόρπισ' ὁ ἀέρας παγωμένα.
Τὰ μαῦρα σύννεφα σκεπάσανε
τὸ δόλιον οὐρανὸ ἀπ' ἄκρη σ' ἄ-
[κρη],
καὶ μὴ ψιλὴ μονότονῃ βροχή,
ἀχ, λῶσο ἔμοιαζε μὲ πόνου δάκρυ!

Σουρούπιμα, ἡ ὄρα πὺν ἡ ψυχὴ
βυθίζεται ἀργά-ἀργά στὴ λύπη
γιὰ κάτι-μὴ ν' αὐτὴ δὲν ἔξρει τί-
γιά κάτι πὺν τὸ νιώθει νὰ τῆς
[λείπει].

Ἀπὸ μακρὰ ἀκούω θλιβερά
ἐσπερινὸ καμπὰνὰ νὰ χτυπᾷ
κι' ἀνάινα στὰ μάγουλα ἔσπετο
νιώθω ἀργὰ τὸ δάκρυ νὰ κυλάη.
Ἐρηθ Δρόσου

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ - ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

Χρόνια τώρα τὸν θυμοῦμαι ἔ-
τσι, μὲ τὰ φασὰ του μαλλιά καὶ
τὰ κόκκινα μάγουλά του.

Σ' αὐτὸ τὸ μεζῆ δὲν ἄλλα-
ξε καθόλου. Κοντόχοντρος, μὲ
τὴν καστορικία του βράκι καὶ μὲ
τὸ ζωνάρι γιομάτο ξερὰ σῆκα.

Ἔχει δύο γαλάζιες χάντρες
γιὰ μάτια, ἀπιθωμένες σ' ἕνα
μοβτῶ φαρδὸ σὺν πλαστήρα (*).
Σοῦ κάνει τὴν ἐνεύσησῃ πὺς
ὁ Θεὸς τὸν ἔτοιμασε γιὰ γάτα
καὶ τὴν τελευταία ὥρα ἄλλαξε
γνώμη καὶ τὸν ἔκανε ἀνθρωπο.

Μασουλίζει διαρκῶς, ψωιδύ-
ρο (καὶ πρὸ παντός νάνα γλέ-
πα ὅλα; λέει τὸ ἄσπρο φουμί)
κι' ὅταν τοῦ σῶθει αὐτὸ, τότε
βίζει σ' ἐνέργεια τὰ σῆκα τοῦ
ζωναρίου. Ἀκόμα καὶ στὴν ἐκ-
κλήσιὰ τρέσει.

Μὴ φορὰ κάποιος τοῦκανε
τὴν παρατήρησῃ.

—Βρε ἀβέδοφοβε, δὲ ντρέπασαί
νὰ τρώς τὴν ὥρα πὺν ψέλνει ὁ
παπᾶς;

—Ἀμ' καλὰ κι' ἔχω τὰ εὐλο-
γημένα σῆκα, ὁ δόλιος, ἀλλοῖος
τόση ὥρα, μπούρ, μούρ, θὰ μ'
εἶχε κάτ' ὁ θνός!

Θυμοῦμαι μὴ χρονιά, Χριστοῦ-
γεννα, μὴλις εἶχαμ βγεῖ ἀπὸ
τὴν ἐκκλησιὰ. Ἄλλοι συζητοῦ-
σαν κι' ἄλλοι, πὺν φαγάδες, τρέ-
χανε νὰ στρωθοῦνε στὸ φαγο-
κότι.

Μόνον ὁ μπαρμπα-Γεωργάκης
δὲν ἦταν εὐχαριστημένος. Ὁλο
μουρμούριζε, ἀλλὰ κανέναν δὲν
τοῦδινε σημασία.

Στὸ τέλος γύρισε κάποιος θυ-
μωμένος καὶ τὸν ρώτησε τί ἔχει
καὶ γκρινιάζει.

—Ἀκούς ἐκεῖ τί ἔχω! ὄμ' θέ-
λω νὰ πάθω καὶ χειρότερα; Ὁ-
λοι θὰ φάτε, κρέας μόνον ἐγὼ
δὲν ἔχω.

—Ἔ, καλὰ, ἐκεῖνο πὺν πῆρες
ψὲς ἀπ' τὸ χασάπη, τί γίνεταί;

πρῶτο πὺν ἦταν στρωμένος μὲ
ἀσφαλο. Ἐγὼ καθήμενὸς διά-
βαινα καὶ τοὺς δού. Τὸν πρῶτο
τὸν διάβαινα τὸ πρῶ πὺν πῆ-
γαινε σκολεῖο, ἐπειδὴ ἦταν συν-
ταμώτερος καὶ ἄμῃ σχολοῦσα
γύρισα ἀπ' τὸν ἄλλον, ὅχι γιὰ
τίποτ' ἄλλο παρὰ γιὰ νὰ μαζέσω
τὰ ἀγριολουλούδα πὺν βρωμι-
μαί, τῆς ἡλιόλουστες ἀνοιξιάτικες
μέρες, σὰν γύρισα ἀπ' τὸ σκολ-
εῖο στὸ δρόμ ἀπὸ τὸ δρόμο ἔ-
κεῖνο, καὶ μόλις ἔφθανα στὴν
πλατεία, ἄφθνα κατὰ γῆς τῆ
σκάλα μου, καὶ ξενιασθῆ πὺν μὴ
ζέσα ἕνα-ἕνα τὰ «μὴ μὲ λησιμό-
νεῖς», τῆς μαργαρίτες, τῆς καμπα-
νιλιῶτες, καὶ καμμιά φορὰ τῆς
παπαρούνας, μὲ τὸν σκοπὸ νὰ
τὰ κάνω «συλλογῆ» πατώντας
τὰ μέσα σὲ βιβλία, κι' ἔτσι φορτω-
μένη γυροῦσα σπῆτι.

Ἐπειδὴ ἀπὸ λίγα χρόνια, ἀ-
λάξα σκολεῖο. Αὐτὸ δὲν εἶχε
στοὺς δρόμους τοῦ λουλουδία.
Τὶ θλίψη μέμνιας σὺν γυροῦ-
σα σπῆτι ἀπὸ ἕνα βρώμικο κι'
ἐρημικὸ μονοπάτι, καὶ δὲν ἀν-
τίκρυζα ποτὲ σὶς γωνιές του,
ἔτσι καὶ τὸ παραμικρὸ λουλου-
δάκι! Γύρισα μὲ ἕνα βᾶρος στὴν
ψυχὴ καὶ συλλογιζόμενον τὸ πα-
λὸ μου σκολεῖο μὲ τοὺς δύο
δρόμους, καὶ ξυλοῦσαν οἱ ἀνα-
μνήσεις πὺν πῆρε κοντὰ τοῦ σὺν
ἀπομακρύνθημα ἀπ' αὐτὸ...

Γιὰ σου, μπαρμπα-Γεωργά-
κη, τί μοῦ γίνεσαι; Ἀλλάξες,
βλέπω.

—Εἶδε, εἶδες, μάτια μου;
ἔβαλα κι' ἐγὼ τὰ φράγματα. Ἀ-
μὲ πᾶς; Μόνον ἐγὼ θὰ φορῶ ὁ-
κόμα σαλβάρια (*).

Κι' ἐξακολούθησε:
—Κι' ἀκόμα πὺν νὰ δῆς! Ἐ-
καμα κι' ἐπανορθοῦ! Ὅχι ὅμως
μακρὸ. Θεὸς φυλάξῃ! Κοντὸ, νὰ
δῶς πατατόκια * Ἐπιταχόσεις
δραχμοῦλες ἔσκασα! Ἀκριβὰ δὲν
εἶναι!

—Ὅχι, ὅχι καθόλου, μὴ στε-
νοχωριῖσαι. Φτάνει πὺν γίνεταί
μοδάτος. Ἄς εἶναι καλοροῦζι-
κα καὶ καλοκατέλητα. Ἐτσι μὲ
τὸ καλὸ καὶ γαρμπό!

—Εὐχαριστῶ, κοκόνα μου, εὐ-
χαριστῶ... Ἐπίσης καὶ σὺ νύφη.
(Γυναίκα δὲν ἔχει. Λένε πὺς
εἶχε παντρευτεῖ κάποτε, μὰ ἡ
γυναίκα του τὸν παράτησε ἀπὸ
τὸν πρῶτο χρόνο κίωλα, γιατί τῆ
σάπιζε στὸ ξύλο ὀλιμερις.)

Κι' ἀφοῦ δλοῦσε τὸ παντελὸ
γιὰ τὸ ἴσμε τὰ γόνατα, γιατί
καθὸς ἦταν συνηθισμένος μὲ τὴ
βράκα, τὸν στενοχωροῦσαν τὰ
παντελιόνια, ἔφυγε μασώντας τὰ
αἰώνια σῆκα του καὶ σιγοτρα-
γουδώντας τὸ ἀγαπημένο του
τραγοῦδι...

Ποῦ εἶν' ἐκεῖνη
πὺν κατεβαίνει
στὰ ὀλόασπρα ντυμένη
ἀπ' τὸ βουνο!...
Νεράϊδα τοῦ Γαλοῦ

ΔΥΟ ΔΡΟΜΟΙ

Σὺν ἤμουν πὺν μικρὴ, θυμά-
μαι, ἀπ' τὸ σκολεῖο ὡς τὸ σπῆ-
τι μου, εἶχα σπῆ διάθεσῃ μου
δύο δρόμους. Ὁ ἕνας πῆγαινε
ἴσα ὁ ἄλλος εἶχε πρῶτα δύο
τρέις στροφές κι' ἔπειτα ἀνοι-
γόταν σὲ μὴ μικρὴ πλατεία, πὺν
ἦταν κατάφυτῃ ἀπὸ ἀγριολου-
λούδα, σὶς γωνιές πὺν σχηματί-
ζαν τὰ σπῆτια.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ δρόμος ἦταν
ἄλωσιδίου ἀντίθετος ἀπὸ τὸν

(* Σαλβάρια = ἡ καλὴ φορεσιὰ τῶν
βραβίδων συνοδεύεται πάντα μὲ θαλα-
σσιὰ κάλας καὶ μεταξὺ ζωνάρι. Ὅταν
λέγουν αὐτὸς ὁ λεπτομέρειες, τότε κάνει
πὰ νὰ λέγεται σαλβάρια.)
(*) Πατατόκια = σκάσια μαρούτικα,
ἀπὸ χοντρὸ βεραρα.

πρῶτο πὺν ἦταν στρωμένος μὲ
ἀσφαλο. Ἐγὼ καθήμενὸς διά-
βαινα καὶ τοὺς δού. Τὸν πρῶτο
τὸν διάβαινα τὸ πρῶ πὺν πῆ-
γαινε σκολεῖο, ἐπειδὴ ἦταν συν-
ταμώτερος καὶ ἄμῃ σχολοῦσα
γύρισα ἀπ' τὸν ἄλλον, ὅχι γιὰ
τίποτ' ἄλλο παρὰ γιὰ νὰ μαζέσω
τὰ ἀγριολουλούδα πὺν βρωμι-
μαί, τῆς ἡλιόλουστες ἀνοιξιάτικες
μέρες, σὰν γύρισα ἀπ' τὸ σκολ-
εῖο στὸ δρόμ ἀπὸ τὸ δρόμο ἔ-
κεῖνο, καὶ μόλις ἔφθανα στὴν
πλατεία, ἄφθνα κατὰ γῆς τῆ
σκάλα μου, καὶ ξενιασθῆ πὺν μὴ
ζέσα ἕνα-ἕνα τὰ «μὴ μὲ λησιμό-
νεῖς», τῆς μαργαρίτες, τῆς καμπα-
νιλιῶτες, καὶ καμμιά φορὰ τῆς
παπαρούνας, μὲ τὸν σκοπὸ νὰ
τὰ κάνω «συλλογῆ» πατώντας
τὰ μέσα σὲ βιβλία, κι' ἔτσι φορτω-
μένη γυροῦσα σπῆτι.

ΠΑΙΔΙΑΤΙΚΗ ΘΑΪΨΗ

Ἡ Ἀννούλα κλαίει. Σκυμέ-
νη πᾶνω στὸ ἀλαβητάριό της,
χύνει δάκρυα πικρὰ καὶ μ' ὀλη
της τὴν προσπέθει κάπου κά-
που τῆς ξεπερθεῖ κι' ἕνα ἀνα-
φυλλητό. Τὶ νάχη; μήπως δὲν
ἦξερε τὸ μάθημά της καὶ τὴ
μάλασε ἢ δασκάλα; Μπᾶ καλὲ,
ἴσα ἴσα πὺν σήμερα πῆρε ἕνα
μεγάλο δέκα ἴσμε καὶ πᾶνω!
Ἐφυγε ἡ μαμά... Ἐφυγε γιὰ
ἕνα μῆνα καὶ τὴν ἄφησε ὀλοῦ-
ναχη. Τέτοια τοῦλάχιστο ἰδέα
ἔχει ἡ Ἀννούλα, καὶ ἀς εἶναι
σπῆτι ἡ δέσση της καὶ ἀς εἶναι
ὅπως πάντα ὁ καλὸς μπαμπᾶς,
πὺν αἰδεῖται τώρα τὴν κοροῦλα
του γιὰ δύο.

Τὶ τὴ νοιάζουν ὅμως τώρα τὰ
χάδια; Μὴ γλυκαὶ μορφή λει-
πει καὶ τὸ κάθε τι ἔχει χάσει
τὴν κρᾶτῃ του χάρη. Ὅλα της
γύρω εἶναι κρύα καὶ ἀδιάφορα.
Ὅς κι' ἡ Αἰλὴ, ἡ ἀγαπημένη της
κομιλίτσα, πὺν χαρογέλαει ὅπως
πάντα, ὅταν τὴν θλίψη πιέζει
τὴν καρδιά τῆς μετερούλας της.

Τὶ σκληρὴ! ἡ Ἀννούλα δὲν θέ-
λει νὰ τῆ δῆ πᾶ. Ἐνας μῆνας!
Ὁ Μπαμπᾶς τῆς εἶπε πὺς εἶναι
τρίαντα μέρες. Ἐκεῖνη δὲν ἔξ-
ρει νὰ μετρήσῃ παρὰ μόνον ὡς
τὰ εἰκοσι, κι' αὐτὸ τὸ ἀγνω-
στο τριάντα παίρνει τρομα-
χτικῆς διαστάσεως στὸ κεφαλάκι
της. Θημάται πὺν τῆς εἶπε ἡ
μαμά νὰ εἶναι φρόνιμο καὶ ἡ-

μου έφυγε και μπήκε μέσα σ' ένα μαγαζί.

Έβαρνα βλέπω να το πετούν έξω φόρο. Τι είχε συμβεί; Το παιδί του μαγαζιού, θέλοντας να το πιάσει, το ακότωσε. Το άδωτο του κεφαλάκι έφρανε προς τα πίσω με κλειστά τα μικρά του ματάκια. Ο τόσο γρήγορος και άδωτος θάνατός του με συγκίνησε, μου έφεγγε δάκρυα...

Κι' η άμοιρη ή μάνα, κοίταξε την τι λυπημένη κάθεται σ' αυτό το δέντρο και πώς κλαίει το χαμένο της παιδί! Τόποινα και το κοριάκι του ήταν άκισμα ζεστό. Το έρωτα μέσα σε κάτι χόρτα γκαρνιρισμένα με κόκκινες πακαρόνες, που ήταν καλά να γίνουν μνήμα για το μικρό νεκρό. Τι νομίζετε πως έγινε; Τσίου! τσίου! Η μάνα του έφρασε, κάθισε από πάνω, το περιτριγύριζε, τσίου! τσίου! γλυκό μου παιδί, τσίου! Τού κάμου! Τό πουλάκι έμεινε άκίνητο...

ΜΕΡΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

Έπι της οδού Αδριανού: «Έδώ, πωλείται πάγος. Α. Φωτιάς». (Βεβαίως, πάγος λυωμένος).

Έπι της οδού Ιπποκράτους: «Ζυθισματούριον, Γ. Δ. Τσάμπα». Ίσον: Ζυθισματούριον. Γεύματα δι' όλους Τσάμπα! (Άβιζο στους τζαμπατζήδες).

Έπι της οδού Πανδρόσου. Γραφείον Μεταφορών Χ κλ. και μιά κανάκι: «Τό γραφείον μεταφέρεται έπι της οδού Α». (Δε θα δυσκολεύθηκε και πολύ).

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μιά άγγελία του «Τρόμου». Γράφει μας γρηγόρορα ε' όνομά σου, να μη σ' αποκαλύψωμε! Τρέμεινε! Αγγουρολογιάτορας

252ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΗΝ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΑΖΙ ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑΣ

«Άλλοτε έκανα ένα Διαγωνισμό Δοκίσεων καθ' έξη μήνες. Γιατί οι Συλλογές που λάβαινα, κι' οι καλές Δοκίσεις που είχαν, ήταν τόσο λίγες, ώστε μόλις έφταναν για τα 26 φυλλάδια της εξαμηνίας. Άλλα τα τελευταία χρόνια παρατήρησα ότι έφταναν και περισσεύαν» γιατί δλοένα και περισσότεροι λάβαιναν μέρος στον Διαγωνισμό, κι' οι Συλλογές των γιγόντων δλοένα και καλύτερες. Έτσι, όταν τελείωνε η εξαμηνία, έβλεπα πως είχα ακόμη καλές Δοκίσεις γι' άλλη μιá τουλάχιστο, και θεωρούσα περιττό να προκηρύξω καινούριο Διαγωνισμό. Αντι γιá δυό δηλαδή, γίνονταν ένας μόνο Διαγωνισμός κάθε χρόνο. Όταν μάλιστα, προς χάρη των νέων συνδρομητών, παρέτανα την προθεσμία ενός Διαγωνισμού, γιá να στείλουν Συλλογές κι' όσοι δεν είχαν στείλει με την πρώτη, — είτε γιατί δεν ήταν άκόμα συνδρομητάι, είτε γιατί είχαν άμελήσων, — μαζευόταν τόσο όλικό, που θα έφτανε ίσως και γιá δυό χρόνια!

Πώς έγγειται αυτό το εχάριστο φαινόμενο; Τά τελευταία χρόνια αδηήθησαν τάχα τόσο πολύ τά Διαπλασάπουλα; Καθόλου! Ο άριθμός των μένει πάντα σχεδόν ό ίδιος. Καμιά πεντακασαριά τό χρόνο, καλιοί, μού φεύγουν γιáτι μεγαλώνουν άλλοι τόσο σχεδόν έρχονται, καινούριοι, γιáτι... μεγαλώνουν κι' αυτοί επίσης. Η διαφορά από χρόνο σε χρόνο δεν είναι παρά καμιά έκατοστή Διαπλασάπουλα παραπάνω ή παρακάτω. Α σημαντική διαφορά μέσα σε πέντε έξη χιλιάδες! Άλλ' αν ό άριθμός μένει ό ίδιος, δεν μένει όμως τό ίδιο και τό ποιόν. Τά τελευταία χρόνια, περισσότερα δλοένα Διαπλασάπουλα λάβαιναν μέρος στην κίνηση, στους Διαγωνισμούς, έπομένως και στον Διαγωνισμό των Δοκίσεων. Κι' δλοένα μαθαίνουν να κάνουν καλύτερες Δοκίσεις. Έτσι μόνο έγγειται τό φαινόμενο: είναι μιά πρόοδος κατά ποιόν. Όπως δήποτε, βλέπω πως δεν είναι μιá ανάγκη να κάνω δυό Διαγωνισμούς Δοκίσεων τό χρόνο. Για την ώρα, ένας φτάνει.

Αυτά έλεγα πέρων, στην προκήρυξη του 247ου Διαγωνισμού. Είδατε από τά ποτελέσματα που δημοσιεύθηκαν στο προηγούμενο, ότι σ' αυτόν τον Διαγωνισμό δεν έλαβαν μέρος τόσο πολλοί. Όσοτό πάλι είχα ώραιάς Δοκίσεις γιá όλο τό χρόνο. Έπομένως δεν είναι ανάγκη να αναθεωρήσω την άπόφασή μου. Και σήμερα προκηρύττω ένα Διαγωνισμό γιá τις Δοκίσεις όλου του 1931. Άλλά δίνω μιá πολύ μεγάλη προθεσμία—ός τό τέλος Δεκεμβρίου 1930.— πρώτο γιá να στείλουν Δοκίσεις όλοι όσοι μπορούν και θέλουν, κι' έκείνοι άκόμα που θα έγραφούν γιá τον έπόμενο χρόνο, (δηλ. από της Δεκεμβρίου) και δεύτερο γιá να έχουν καιρό να συνθέσουν όσο τό δυνατό καλύτερες Δοκίσεις. Την προσπάθεια αυτή τη συστάινω και στους παλιούς και στους νέους: δεν θέλω βιαστικά πράγματα, δεν θέλω Δοκίσεις κοινές, εύκολες—γιá τό συνθέτη έννοώ.— τετριμμένες, άτυγχαμμένες. Θέλω έργασιá πρωτότυπη, προσωπική, ένουσιώδη. Άκόμα και... καλλιγραφία. Να λάβαινω μιá Συλλογή που να τη βλέπω μόνο και να χαίρομαι! τόσο ταχυική, παστροκιά και καλογραμμική...

Σας ασταίνω προπάντων να έπιμεληθήτε πολύ τις έμετρες Δοκίσεις σας, όστε να είναι συγχουρηγμένες με άκρίβεια, με χάρη, με εύπνάδα Κι' άκόμα... να κάμετε Φωνηεντόλιπα κι' Έλλιποσύμφωνα. Πόσοι τά παραλείπουν γιáτι... δεν τά καταδέχονται! Κι' όμως τό περιγραφνημένο αυτό είδος εν' έν' από τά δυσκολότερα.

Έννοείται, ότι δεν είναι δυνατό να σάς μιλήσω έδώ γιá όλα τά είδη των Δοκίσεων, που καθένα έχει τούς κανόνες του, τις εύκολίες του, τις δυσκολίες του, τά μυστικά του. Αβτά μπορείτε να τά μάθετε, μελετώντας προσεχτικά τις έκλεκτές Δοκίσεις, που δημοσιεύω πάντα. Η πετρα είναι ό καλύτερος δάσκαλος. Κι' έχομαι στά τυπικά, δηλαδή στους όρους του Διαγωνισμού.

Δωρεάν μπορούν να λάβουν μέρος όλοι όσοι έχουν έγκεκριμένο ψευδώνυμο ή θά έχουν ως την ήμερα που θά στείλουν τη συλλογή των. Οι χωρίς ψευδώνυμο συνδρομητάι ή άδέλφια συνδρομητών πρέπει να στείλουν μαζί και 5 δραχμές, οι δέ άπλοι άγοραστάι δρ. 7 ως δικαίωμα συμμετοχής.

Καθένας θά στείλη μιá Συλλογή από 15—20 Δοκίσεις διάφορον ειδών, με τί σειρά που δημοσιεύονται στο φυλλάδιο—δηλαδή πρώτα οι έμετρες (Αεζήριφοι, Συλλαβογράφοι κτλ.) έπειτα τά Σχήματα, (Παραμίδες, Τρίγωνα κτλ.) έπειτα τάλλα είδη (Κρουτογραφικά, Μαγικά Γράμματα κτλ.) και τέλος Άκροστιχίδες Φωνηεντόλιπα, Έλλιποσύμφωνα και Γίτφοι. Μιá Συλλογή μπορεί να έχη και δυό και τρεις Δοκίσεις του ίδιου ειδών (δυό Αεζήριφους, τρεις Άκροστιχίδες κτλ.) Κι' από τις 20 Δοκίσεις, οι 5 μπορεί να είναι Γαλλικές γιá τούς Γαλλομαθείς. Αυτές μπορεί να μην είναι και πρωτότυπες, άλλα παραμένες από γαλλικά περιοδικά. Με τη διαφορά ότι πρέπει να σημειώνεται κάτω από κάθε Γαλλική Δοκίση, αν είναι πρωτότυπη, ή αν είναι παρμένη από γαλλικό περιοδικό, και ποτό.

Η Συλλογή πρέπει να είναι γραμμένη σε μεγάλο τετράδιο, με έξοφυλλο. Η σελίδα να είναι χωρισμένη σε δυό: από τό ένα μέρος ή Δοκίση, από τό άλλο, αντίκρυ, ή λύση της. Οι Δοκίσεις να είναι άριθμημένες. Μαγικά Γράμματα κι' άλλες Δοκίσεις που δημοσιεύονται συνηθώς με πολλούς άριθμούς, γιá τη Συλλογή θεωρούνται ως μιá και παίρνουν ένα μόνο άριθμό.

Στό έξοφυλλο της Συλλογής μπαίνει ή έπιγραφή: «Συλλογή Πνευματικών Δοκίσεων γιá τον 252ο Διαγωνισμό». Από κάτω όνομα, ψευδώνυμο, ήλικία, διαμονή κτλ. Επίσης, στην τελευταία σελίδα, πρέπει να έναναγράφεται τόνομα και τό ψευδώνυμο, κι' ή έπομένη ένυπόγραφη δήλωση: «Δίδω τό λόγο της τιμής μου τίς όλες οι Δοκίσεις αυτής της Συλλογής είναι έργα πρωτότυπα—δικά μου, κι' όχι αντιγραμμένα άπ' άλλου, έκτός από τά Δημήτρια και τά Γαλλικά. Απαραιτήτως είπασι και ή δήλωση αν δ διαγωνιζόμενος έλαβε μέρος και σε προηγούμενους Διαγωνισμούς προς σύνθεσιν Δοκίσεων, και τί βραβείο ή έπαινο πήρε στον τελευταίο.

Οι διαγωνιζόμενοι θά διαίρεθων σε τρεις Τάξεις αναλόγως της ήλικίας των. Όσοι δεν σημειώνουν ήλικία στη Συλλογή των, θά καταταχθών στη Μεγάλη Τάξη, όποια ήλικία κι' αν έχουν. Και σε κάθε Τάξη θάπονηθών χωριστά Βραβεία, σύμφωνα με τον Όδηγό του Συνδρομητού, Κεφ. Ζ'.

Συλλογές είναι δεκτές από τώρα ως την 31 Δεκεμβρίου 1930. Άπ' αυτές θά δημοσιεύω τις ώραιότερες Δοκίσεις στο φυλλάδιο του 1931.

Ο Διαγωνισμός Καλλιγραφίας:—Θά βραβευθών χωριστά, με βραβεία Μικρού Διαγωνισμού (Ιδε Όδηγόν, Κεφ. Ζ') οι παιδ καλογραμμένες, κομψές, ευανάγνωστες Συλλογές. Δεν θά ζητήσω καθ' αυτό καλλιγραφία, άλλα καθαρό κι' ώραίο γράψιμο.

Και σ' αυτόν τον Διαγωνισμό επίσης, οι διαγωνιζόμενοι θά διαίρεθων σε τρεις τάξεις αναλόγως της ήλικίας του.

Η συμμετοχή στον Διαγωνισμό Καλλιγραφίας είναι άποχρεωτική γιá όσους θά λάβουν μέρος στον Διαγωνισμό Δοκίσεων. Όσοι όμως δεν μπορούν να λάβουν μέρος σ' αυτόν, άλλα θέλουν να λάβουν μέρος μόνο στον Διαγωνισμό Καλλιγραφίας, ές αντιγράφουν και δε μού στείλουν τις Πνευματικές Δοκίσεις ενός οιουδήποτε φυλλαδίου μου, με τις λύσεις του αντίκρυ. Με τη διαφορά ότι αυτοί δεν θά έπαρξουν Πνευματικά Δοκίσεις διά της 252ου Διαγωνισμού, άλλα «Απαρτήσις εις τόν Διαγωνισμόν Καλλιγραφίας».

ΑΔΑΦΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ»

Αθήνα: 42 όδός Εδριανίδου, την 8 Οκτωβρίου 1930

ΔΙΑΒΑΣΤΕ όλοι με προσοχή τη σημερινή προκήρυξη μου. Είναι γιá δυό Δοκίσεις: Τόν έτήσιο προς σύνθεσιν Πνευματικών Δοκίσεων, κι' ένα έκτακτο Καλλιγραφίας. Όσοι έχετε, όσοι κάμετε Δοκίσεις, τώρα είναι καιρός να μού τις στείλετε: από σήμερα ως τό τέλος, του Δεκέμβρη. Άλλά να τις αντιγράψετε ώρατά, γιá να πάρτα και κανένα βραβείο στον Διαγωνισμό Καλλιγραφίας. Διαβάστε την προκήρυξη...

Αι γραματοπλημύρα και σήμερα! Ποτέ δεν θυμάμαι τέτοιο σωρό άπάνω στο τραπέζι μου! Τι να κάμω; Τι άλλο παρά να καντήσω σε όσους μπορώ. Άλλά... τυλαγραφικός.

Όσοι αδηή τη γραματοπλημύρα συλλογίζονταν κι' ή Δοκίση ένα και δεν μού έγραφε τόσο κανονικά, άέν έγραφε και θέμα γενικού ένδιαφέροντος, γιáτι φρονεί ότι μόνο γιá τέτοια μπορεί να γράψει κανείς και να ποιήσει άπάντηση δημοσίη.— Η έκτέλεση του «Όρφικου» μού φάνηκε κατώτερη του θέματος. Τό «Χωρίς τίτλο» κίό ισόρροπο κι' άκριτά καλό.

Ποτέ, Κυρά της Θάλασσας, δεν είχα γι' αυτό την παραμικρή άμφιβολία, κι' είδες πώς άντικρούσα την άουτική κατηγορία. Τά Έλαγία δεν έχει όρισμένη μορφή, μόνο διάθεση. Πολύ ώρατο κι' αυτό τό νέο είδος Δοκίσεως.

Συμφωνώ με όλα όσα μού γράφετε, Άγγουρολογιάτορας, έκτός από την υπερβάσιση του «παρεκτραπέντος». Αν έδιάδοξέ τό γράμμα που τόλμησε να μού στείλη, έθάνως και σ' κάθε ιδέα. Ο Άναντας περιμένει τό «Χίλιο-Μύριο». Φωτιστικά του Σηματος προσέχθε.

Τηποτε άπ' αυτά, Ρακοσυλλέκτη, άπολόγησ! Τό κοριτάκι μιλά γιá την κακοτυχία του, την άλλαγή της ζωής του, την όρφάνια του, τη φτώχεια του που τό άναγκάζει σήμερα να εργάζεται σκληρά, και ρωτά αν θά έναγούριση ποτέ ή χαμένη του εύτυχία. Άπορώ γι' αυτή την έξηγήση, δηλαδή την παρεξήτηση. Μόνο τάχα μιá «δυστυχία» υπάραξε στον κόσμο!

Έλαβα τό κοριτάκι σου, Ταγιά των Ρόδων, και βέβαια σάν πρώτο θά τό κρίνω έπιεικώς. Ο τίτλος του Άρχηγού της Συμμαχίας σας δεν είναι ανάγκη να έγκριθ' στη στήλη των ψευδώνυμων. Καιρω που θά μού γράψης τακτικά.

Μπορείς να μού στείλεις κι' άλλο κοριτάκι, Ναπολεόνη. Άποφάσισα να δέχομαι ως τό τέλος του Νοεμβρίου, και τότε μιá ή δύο τι θά γίνη. Έπιπώ πάντα ει τα έγκριμένα που θά μείνουν δημοσιεύετα, δεν θάναι πολλά, όστε να τελείωσουν σ'α φυλλάδια του Δεκέμβρη.

Ναι, Αστέρη, γιáτι μάποζημάως τόποτο από γραμματάκι. Χαίρω που άλληλογραφείς με τόσο καλές Διαπλασάπουλας. Μικρά Μυστικά σου έστειλα. Γράψε μου.

Γιá τό έπίκαιρο κοριτάκι σου, Άνουβι, δεν μπορώ να σού άποχεσθώ τίποτα, γιáτι πρέπει ναρθή κι' αυτό ή σειρά του. Δέν έχω καιρό, βλέπεις, να φάχω και να νάνικαθιστά. Γιá τά νέα στίτια, ίσως έμπομπές έχει δίκιο να προτιμή τό παλιό. Άπ' αυτά τουλάχιστο πολλά διατηρήθηκαν τριακόσια, πεντακόσια χρόνια και παραπάνω (έκτός βέβαια από τά αινωδία μνημεία). Τά από μπειόν άρμα όμως δεν έβρουμε άκόμα πόσο θά διατηρηθών: είναι άδοκίμαστα από τον χρόνο...

Δέν παρτάει, Μαίρη Παπακή, έρωτη γιá την άγάπη σου... Σ' εύχαριστώ πολύ γιá όσα γράφετε. Άλλά γιá την κλίση σου προς τό θεάτρο, τί μπορώ να σού πω από μακριά; Θάπρεπε να σε ιδώ και να σάκούσω γιá να κρίνω. Όπως δήποτε, αν ό γονείς σου μπορούν, δέν θάταν κακό να σε στείλουν έδώ να σπουδάσης κανένα χρόνο γιá δοκιμή.

Νομίζω, Έβα, ότι τό ντόσιμο της Εβας Σαίν-Κλάρ πρέπει να είναι της εποχής της. Τό πορτραίτο μπορεί βέβαια να γίνη και με κάρβουνο, ή άκουαρέλλα προτιμώ όμως τό γραμμάτο, με πέννα και σινική μελάνη, γιáτι άποδίδεται καλύτερα στην φωτοτυπογραφία. Γιá τάλλα... που τόπο!

Δέν μπορείς να πάλτιπαιθεις άκόμα, Νάμοσο. Έμένα πολλά με κάνουν να έπιπώ.— ή ως πού καλύτερα, να μην άποκλείω ως άβύνατο, — ότι τό τάλλαντο σου μπορεί να λάμψη άρώτερα, σε βρομό, έννοώ, πού να σε ίκανοποιεί. Άλήθεια, δέν σού άρεσε αυτό τό ποίημά του Κυράσου; Μά είναι άριστότερο, παιδί μου! Έχει μέσα του δάκρυη κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία. Και με τί χιούμορ, με τί ειρωνεία! Ίσως ή άουνήσιση φόρμα του σ' έκπαι να μην τό καταλάβεις.

Πολύ όμορφο, Στέφανε Αδής, τό γράμμα σου από την έσοχή και γιá την έξοχή... Έγγαστότατη κι' έκκληση του προς τάγρια, να εργασθών γιá να έσπεράσουν τά κοριτάκια. Πολύ σωστή κι' ή παρατήρηση σου γιá τό ένεικά ψευδώνυμο που προτιμώ πολλοί. Κι' έγω νομίζω πως τό Έλληνόπουλα πρέπει να είναι Έλληνόπουλα σε όλα τους. Και λίγος φανατισμός έδώ δεν θά έλλαιπα καθόλου.

Εύχαριστώ, Ναδία, που τό πρώτο που έκανες, άμα τελείωσα τά μαθήματα, ήταν να έσκουραστής λιγάκι και να μού γράψης. Τι ώρατα που τό λές και γιá τό Σήμα. Κάνεις πολύ καλά που κάθε τετράδιο ή γράμμα που λάβαινες, τό δίνεις πρώτα να τό διαβάσης ένος άπ' τούς μεγάλους, και καίρω που σε κανένα, ως τώρα, δέν βρήθηκε τίποτα τό άναρμόστο. Τό ψευδώνυμό σου θά τό άναγνώσης τον Δεκέμβρη.

Είδα, Άμαρτυλάς, τη χαρά σου γιá τό άνοιγμα του Ξυλοείου. Πολύ σωστά κι' αυτά που γράφετε γιá τό σπάσιμο των κεφαλιών—όχι, των κάλαμαριών στους τοίχους... Ά, τί ώρατα που πέρασες τό καλοκαίρι σου! Και τό χρόνο ώραιότερο! Σε συχαίρω, Άγγιόνη, γιá τό άριστο τό διπλώματός. Έστειλα τό βραβείο γιá τον Πλοίαρχο Γεάν. Άλλά σένα πως δέν σάνερα σ;

Άποτελέσματα; Μήπως και τις δικές σου φωτογραφίες τις άπέδωσα στον άδελφό σου; Ναι, μπορεί να στείλη τη φωτογραφία του με 40 δραχμές, άπό βγήκε Ίσότημος Α' Βραβείου.

Έλαβα και τό προηγούμενό σου, Κάμεν Σόλβα, και νομίζω ότι σού άπήνησα. Όπως δήποτε, γι' αυτό τό ζήτημα μη στενοχωρείσαι... Δέν θυμάμαι τώρα γιá ποιá με ρωτούσε ό Πάτρος Ριονοά! Άλλ' αν έχης και σ' να τό γράψης πολύν καιρό, πές πως ρώτησε γιá σένα.

Περύργο, Ράιτον, να πρωτεύεις στις έκθέσεις του Ξυλοείου, και να μην μπορής να συντάξής ένα γράμμα! Μήπως τό νομίζεις; Γιáτι αυτό που μού γράφετε, δέν είναι καθόλου άσχημο, κι' ίσως με μιá μικρή προσάθεια άκόμα, να γίνονταν κι' ώραιότερο. Όπως δήποτε, γράψε γιá να γοναίεσαι. Μονο με τη γύναση θά έλθη ή «έξέλιξη» που λές... Κι' όχι καί τεμπέλια!

Άρχιζάνη, τό ψευδώνυμό σου, είδες, ένεκρίθη και τώρα θά μού γράψης συχνά. Είδα πόσο κουράστιους τον περασμένο χρόνο, και σε δικαιολογώ που δέν μού έγραφετε. Άλλ' αυτά πέρασαν και, έ;... Έμπρός λοιπόν, καλή μου φίλη!

Κι' ό Καρματισμάς έκαμε πολύν καιρό να μού γράψη, άλλα δέν με έχασε. Έσχά ποτέ κανείς τούς γονείς του; Γιáτι όποις, λέει, οι γονείς τρέφουν τά παιδιά τούς και προσάθουν με κάθε τι να τά κώμουν γαρά, έτσι κι' έγω τρέφω τά παιδιά μου ήθικώς, πνευματικώς. Όσο γιá την άπεροχή των κοριτσιών, κι' ό Καρματισμάς την άποδίδει στο ότι τάγρια, μεγαλώνοντας, έχουν άλλες έγασίες—άνώτερη μαθημάτικα, γράφεικα κτλ.

Τά Έλαβα όλα, Κυρά Φροσύνη. Ναι, ή Μ. Έ. είναι πατρινά. Τη συνδρομή σου μπορείς να την άναγεσής κι' από τώρα. Όχι, κι' άγόρια» άκριτά έγιναν τά τελευταία χρόνια συνεργάτις μου: Καλαματιανό Δουλούδι, Πίμμαν, Μανιτόφ. Άφίνω τώρα τά παλαιότερα.

Έρω, Άφρομένο Κόμα, ότι τά μανίνα μαρξίζουν, άλλ' αυτές τις άσπρες και μαύρες βούλες δέν τις είδα ποτέ. Τις έδιδες σε κανένα γιáτρο; Άλήθεια, καιρό είχες να μού γράψης. Πού να σάφησουν τά κολόμια!

Τό Ουάγιο Τέσο έπιδοκμάζει την πρόταση του Τροβαδούρου. Τό Δημησιόγραμμα αυτό, λέει, θά ζωηρέψη πολύ την κίνησή μας. Άλλά γιáτι να καταργηθ' τό παλιό των ψευδώνυμων; Καλύτερα, νομίζω, να γίνονταν και τά δυό.

Δέν ύπάρχει άμφιβολία, Άνθισμένη Άμυδαλιά: όποιόδηποτε θέμα, έπιστημονικό, φιλοσοφικό, μπορεί να νάνπτυχθ' στην δημοτική. Μόνο ή βρολογία δυσχεραίνει άκόμα, γιáτι είλο οι όροι της καθαρής ούσας δέν συμμορφώνονται: άλλα κι' αυτό με τον καιρό θά ύπερνηκθ'.

Γιá τό πρώτο ζήτημα, Μανιτόμα, σ' ένα βράσιο ότι έχεις δίκιο: έπρεπε ναλλάξω και τον τίτλο του κοριτσιού, πράγμα που μού δέφυγε. Γιá τό δεύτερο, συμφωνώ κι' έγω ότι δέν μπορεί κανείς να βγάλη συμπέρασμα μόνον από ένα Διαγωνισμό, οιοιόδηποτε. Η άλήθεια όμως είναι—δ κ. Ξ. μού τό βεβαίωσε, — ότι σ' άκείνον δέν είχαν λάβει μέρος μόνον άρχαίοι και παρακατικοί. Γιá τό τρίτο, έχεις δίκιο: μαρικοί, με την έλευθερία που έδωσα φέτος, έστειλαν περισσότερα κομματάκια απ' όσα έκαταβόντο. Άλλ' από τό νέο χρόνο θά τό δρίσω πάλι και θά τό μετρώ...

Κι' ή Έρω Δρόσου έπιδοκμάζει την ιδέα του Τροβαδούρου που τον συχαίρει θερμότερα. Μού γράφετε άκόμα ότι της άρέσουν τό πολύ ποίημάτα της Κυράς της Θάλασσας και της Φυλοσοφής; δέν συμφωνώ έμως μαζί της ότι τά κοριτάκια εν γένει γράφουν ποιήματα άνώτερα από τά άγόρια εν γένει, γιáτι αυτοί που άναφέρει ως παράδειγμα είναι σήμερα άναγνωρισμένοι μέσα στους καλύτερους νέους ποιήτες μας.

Δέν ένοχλεις και δέν βραβαίνεις κανένα, Στένοιασε Άπάχη, και τόσες τύψεις μιá είναι περιττές. Δέν έννοεις λοιπόν ότι τό καθήκον αυτό που έχωμε προς τά πνευματικά μας παιδιά, μάς δίνει και μιá μεγάλη ευχάριστηχη; Λοιπόν έλεύθερα. Τώρα με ρωτάς γιá τη Δοκίση. Μά έπιτρέπεται να σού πηγή πού; Θέλεις και σ' να με ρωτήσουν ποιος είναι ό Στένοιασος Άπάχης και να σε φανερώσω;...

Πολύ μού άρεσε, Έρω, ή περιγραφή του φηλοκατακτικού δάσους. Η έπιθυμία σου ν' άνοίξη τό σχολείο και να έναλλάξεις τις άγαπημένες σου καθήκοντες και συμπαθήτριες, τώρα κιá θά έσπελάσθω. Άλλά είναι ανάγκη να συλλογίζεσαι από τώρα τι θά γίνης το χρόνο, πού δέν θά έναγής μιá από τη χαρά, γιáτι θά τελειώση τό σχολείο... Άφως και λυπηνά τόπο...

Ός έδώ, παιδί μου. Κι' έχω άκόμα να πανάτησω σ' ένα πλήθος: Στραβονάνα, Ίσπηής Λόγγη, Δανάη, Ουάμβος της Ίδέας, Ίσμηνη, Μελαγχολική Ύπαρξις, Τζίνα, Αιούγγατος, Μεγάλη Έλώς, Άνοούγιος Ρολόι, Κερανόσ, Κρυσταλλένια Βουσούλα, Δροσόλοση Αιούλα, Βασιλέσ των Ρόδων, Αθασοία Νόμψη, Άσπη Άραπινίτσα, Βασιλίσα των Ρόδων, Κροσλή, Νεράδα των Κύνων, Τάγης Έρμουπολίτης, Μαγεμένη Θάλασσα, Ίάσις, Θεού Φρού, Νεράδα του Γαλιού, Πνευσία Σαμιαστοπούλα, Μυρέττα, Δαρισσαίνό Άγναθάκι, Ινδιάνη, Έλληνόπουλο, Ταζάν των Πιθήκων, Άργαλή, Αρχανοπούλα, Άσπη, Άγνωστη, Τόλιος Καίσαρ, Αστραπέβροντο, Βαρωλίτσα, Ζιζάν της Ζακόνθου, Ίζόδη, Κόρη των Δασών και... και... θάπανάτησω, έπιπώ, στο έρχομένο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορρίπτονται: «Η Άστία» της Γκερέχον, Η μετάφραση στρω-

